

Кайло Міллер-молодший

Чорні Стілки В Темній Матерії

© 2024-2025

Інтро

Дійові особи:

Музики та Глашатай – незмінні персони усього дійства;

Хуярин-Боярин – замполіт батальйону, господар ситуації;

Тамара – його помічниця;

Будь-Хто – глядачі та **Хтось, Хтось Іще** – заслані утворителі інтерактиву.

*Чути акорди музичного супроводу. З одного в інший бік сцени неспішно проходить ансамбль Музик. На ходу лунають перші заспів із приспівом **Бісової теми**, котра є лейтмотивом до появи антагоністів чи явищ, із ними пов'язаних.*

Бісова тема

Крадеться тихо-тихо, чатує тихо ніч...
Вправі тримати слово, ти знову обираєш кіч.
Лінуєшся шукати у власних образах себе,
І слів не позичати, ти справжнє "бір-лім-бім-бам-бе"!

Приспів:

Раї з ланцюгами, пЕкла з богами,
Вертепи з курвами, театри з херувимами!
Бо ми – апостроф долі,
Ми – синтез клона, ролі й душі в її неволі,
Ми – паросток землі!

З-посеред Музик на сцені затримується перкусіоніст-Глашатай з мідними тарелями, поважно виголошує дію, лупить у тарелі й зникає слідом за музичним супроводом.

Глашатай:

– Маємо інтродукцію з елементами інтерактивного занурення та знущань, пані та панове. Прошу!

На сцену швидко виходить заклопотана, утім життєрадісна Тамара. Мов вихователька дитсадку на ранковому святі, показує в різні напрямки глядацької зали: "Замовкни", "Виструнчись", "Не колуйся в носі", "Зникни". З'являється Хуярин-Боярин. Тамара починає йому аплодувати, закликаючи до того й глядача. На Хуярині-Боярині проста біла вишиванка з голубенькими китицями, але він офіцер, схожий на камісара: у галіфе, перетягнутий портупеею, у червоних чоботях. Сповнений духу та самоповаги, він поводить дружньо й розкуто – усіма засобами вдає, ніби перебуває в затишному сімейному колі, розраховуючи на довіру. Певний час киває головою, несильно вклоняється, всотує які є овації й притуляє долоню до серця.

Хуярин-Боярин:

– Вільно, вільно, достатньо. Значить, браття й сестри! Козаки й... Козачині! Шановне, так би мовити, панство! Насамперед, бійці мої дорогі, радий вас бачити. Я до вас, ви ж знаєте, як завжди – не з пустими руками. Маю довгоочікувану новину, хлопці й дівчата. Значить, не буду, як то кажуть, тягнуть kota за одне місце, не сьогодні-завтра виходимо на марш. Знову йдемо захищати нашу з вами неньку-Україну на схід. Цього разу виступаємо всім батальйоном.

Хтось та Хтось Іще:

– А куди саме? І коли точніше, якщо можна?

Хуярин-Боярин:

– Можна не перебивати. Але коли й куди – ще невідомо, наразі чекаємо бойового розпорядження. Багато-хто з вас не вперше, тож нема жодних підстав для паніки, усі встигнуть побувати вдома, попрощатися з рідними, я особисто цьому посприяю. Питання, скоріш за все, вирішиться до кінця наступного тижня. А, може, й ні, побачимо. Тому, в кого є якісь запитання, давайте зараз, бо вже як вирушимо – буде не до того.

Хтось та Хтось Іще:

– Що по виплатах за поранення? Казали, все вирішиться, коли підемо на відновлення. А тепер як? Виходимо на марш, і знов не до того? І за бойові виходи так нічого й не нарахували. Багато наших так і не дочекались тих виплат!

Хуярин-Боярин:

– Значить, кому ще не надійшли усі належні нарахування... Міша, де ти є? Ага, бачу. Візьми на карандаш цих бійців. Треба зробити все, щоб якнайшвидше позакривати їм їхні... Питання, так сказати. Так склалося, що ми – приданий підрозділ. Всі документи давно подані, але їхня бухгалтерія поки що мовчить. І хочемо ми того, чи не хочемо, та, на превеликий жаль, і в армії присутня бюрократія. Але відповідальність за це лежить на всіх нас, бо ми – єдиний організм. Безумовно, хтось у ньому голова, хтось – ліве яйце, хтось – бронхіт курильщика, а хтось взагалі глибоко самі знаєте де. На цьому всьому людство аж до цих пір дожило. Втім, я вас запевняю – все під контролем, ми це подолаємо! Ми ж не за гроші йдемо воювати, решті-в-решт, чи не так? Це все, що я можу сказати із цього приводу. Що ще, хлопці-дівчата? Питайте, не соромтесь.

Хтось:

– Нам палива дадуть чи знов за свої заправляти?

Хуярин-Боярин:

– Значить, хлопці й дівчата, спочатку як слід позаправляйте майки в труси. Звісно, це жарт і справа добровільна. А що стосується особистого транспорту... Сьогодні я дам вказівку, хай Тамара розпечатає розписки про те, що кожен, хто має особистий транспорт, зобов'язується **НЕ** задіювати його у військових цілях. Хоч це й не так на практиці. Це з нашого боку така, можна сказати, тактична хитрість. Конкретніше – дасть змогу уникнути відповідальності. Ну, а експлуатація – паливо, запчастини і таке інше, то хлопці й дівчата, зрозумійте – ваші відра ми ніяк не можемо взяти на баланс батальйону. І це не я придумав, а вказівка самі знаєте звідки, не буду казати зайвого, всі ми дорослі люди. А їхати треба. Але на марші, якщо хтось посиплеться – колона чекати не буде. Подивимось за обставинами, піднімемо документацію, зобов'язання й таке інше. Давайте ще запитання, бо нема коли.

Хтось і Хтось Іще переміщуються залом, створюючи ілюзію кількості. Вони спонукають глядачів питати в Хуярина-Боярина, що їм заманеться. Також є одне-два обов'язкових за текстом запитань, котрі краще були б озвучені неакторами. Тому Хтось і Хтось Іще мають їх виписаними на папері, і в потрібний момент, якщо такий настає, актори просять Будь-Кого із глядачів долучитися, даючи конкретний текст.

Будь-Хто:

– *(Довільне запитання)*

Хуярин-Боярин:

– Хто це там такий? Е-е-е, представтесь? Дякую вам, що підняли цю тему... Помічаю собі, ставлю галочку, будемо вирішувати це питання на найближчій нараді оперативного штабу. Тримаю на особистому контролі, Тамаро, познач собі теж. Чекайте, я сам вас викличу й дам... Знать, так сказати.

Хтось:

– Коли в нас будуть адекватні інструктори з бойовим досвідом? Скільки можна відпрацьовувати переміщення двійочками? З нашими практичними задачами це вже давно не працює!

Хуярин-Боярин:

– Ні, ну знов те саме, ти подивись! Досі ви про це ялозите! Не нам це вирішувати, хлопці й дівчата, то, може, хватить? Ви пройшли дві ротації та відновлення. У вас уже не злагОдження, а саме що-не-на-є злагОдження! За винятком новоприбулих, а це на сьогоднішній день якихось шіісят відсотків, не більше, кожен із вас – справжній бойовий звір! Монстр. А нюняєте, мов якісь новачки-першоходи. Ви добре сертифіковані, є відповідні бомаги, будь-яка частина позаздрить і захоче нас до себе приєднати. Як штатна одиниця ми – штурмовий підрозділ, і готові до будь-яких тактичних завдань і навіть, навіть, якщо на те пішло – стратегічних рішень! Тож не треба задавать дурних питань. Самі вже можете хоч кого навчити. Ну, а на навчаннях робіть, що вам скажуть. Ми переходимо на новітні стандарти, там є свої методики, і поки що – закрили цю тему.

Хтось Іще:

– А скільки числиться службовців у штабі на одного бійця в полі?

Хуярин-Боярин:

– Це секретна інформація, якої я не маю права розголошувати. І вам не рекомендую цим перейматися занадто сильно. Як той казав – не кожному мужику пощастило стати гінекологом. Дивіться статтю 328-му "Розголошення державної таємниці" Кримінального кодексу України. Там все розписано – скільки, оскільки, примітки й таке інше. Прошу, далі.

Будь-Хто:

– *(Будь-яке запитання із зали)*

Хуярин-Боярин:

– Якраз мав про це поговорити, але мав ряд розмов і зрозумів, що тут у двох словах нічого не донесеш, для цього організуємо окрему зустріч, і я проінформую всіх у повному обсязі.

Будь-Хто:

– *(Будь-яке запитання із зали)*

Хуярин-Боярин *(говорить в інший бік, не по запитанню, а неясно з ким і про що):*

– Обов'язково, обов'язково. Це я вам гарантую. Не хвилюйтеся, можна навіть сказати – не обіцяю, але твердо домовились – подумайте ще над цим обов'язково. Навіть не скажу, на що тут розраховувать, але за спробу подумати в морду не дадуть. Підходьте до мене в будь-який час якось пізніше, іншим разом, разом з готовими рішеннями, разом подумаємо. Далі?

Хтось:

– Скільки буде дев'ять на три?

Хуярин-Боярин:

– Скільки ви сказали? Десять? Легко! А, дев'ять. На три, значить... Я розумію, до чого ви хилите. Це про номінальну кількість бійців у відділенні за штатом та осіб за списком у взводі... Значить, по-перше, я не для того, щоб ваші шаради вгадувать. По-друге, ви не врахували ще трьох чоловік управління взводу. По-третє, ви, коли таке питали своїм ротом, ви добре подумали, що саме

мали на увазі – ділення чи множення? Це щодо сухих цифр. Насправді, тут дуже цікава арифметика. Я й сам не зразу це просік: множення – це ж те саме, що й ділення! Адже, розділяючи, ми множимо. І тут просто так, на колінці у стовпчик, не розібратися. Треба брати калькулятора, сидать, множить, і таке інше. Обіцяю зайнятися цим сьогодні ж. Тамара! Запиши у розклад – калькулятор.

Хтось Іще:

– Ми почнемо колись забирати своїх двохсотих? Майже ніхто не похований!

Хуярин-Боярин:

– Значить, щодо полеглих наших бійців, котрі лишилися на полі бою... Наразі вони числяться у статусі безвісти зниклих. *(Обурення в залі, Хуярин-Боярин продовжує):* – Але ж ви бачили, яка важка обстановка на тих ділянках, котрі нам дістаються. І жодного разу не було пріоритету двісті. Давайте дивитися правді в очі – іноді нема можливості підступитися та навіть поранених витягти. Чи просто нема кому. Вже, як на те пішло, іноді простіше самим скинути кілька вогів та полегшити їхні страждання. *(Знову обурення)*

Хтось Іще:

– А міняти щось пробували?

Хуярин-Боярин:

– Ну, тихше, тихше. Це я фігурально, так би мовить. Тримайте спокій. Щодо останнього – це не в моїй компетенції – щось міняти. Ще раз повторюю – ми приданий підрозділ. Ви знаєте, хто ухвалює рішення. І не треба перекладати з дурної голови на м'ясисту, як то кажуть. Ви ж хочете, щоб я був із вами відвертий? То я й кажу вам як є, всі ми дорослі люди. Поки що сім'ї зниклих безвісти отримують нарахування, ніби боєць продовжує перебувати на бойовому виході.

Хтось Іще:

– Точно отримують? Ви перевіряли?

Хуярин-Боярин:

– Не перевіряв, скажу чесно. Але знаю точно: щойно буде змога взяти генетичний матеріал та довести, що це саме той боєць, прізвище якого значиться в наказі, держава гарантує виплату... По-моєму, у п'ятнадцять мільйонів гривнів, не пам'ятаю точно, треба уточнити. *(Вказує пальцем Тамарі, щоб вона собі позначила, далі – знову в залу):* – Це, по-моєму, досить солідна сума, щоб сім'я, що втратила годувальника, сильно не горювала. *(Обурення в залі, Хуярин-Боярин продовжує):* – Мається на увазі – не лишилася без підстраховки. І стосовно теми: ще минулої каденції аеророзвідники просили, щоб ви крупно понаписували свої позивні на видних місцях – на броні на грудях, на шоломах. Щоб можна було здалеку, звисока ідентифікувати загиблого чи пораненого та приймати відповідні рішення. Є ще щось?

Хтось:

– Медикаменти й турнікети! Де брати знеболювальні препарати?

Хуярин-Боярин:

– Де-брати-препарати... Може бути гарний вірш. Вкраду собі, з вашого дозволу, запиши, Тамаро. А щодо медичного укомплектування, то це не до мене, а до нашого начмеда через медиків взводів. Ми сучасний підрозділ, ідемо шляхом делегованих повноважень та диференціації. А також, відповідно до субординації, зміщення відповідальності за прийняті рішення. Ще будуть питання?

Хтось Іще:

– Питання ще будуть!

Хуярин-Боярин:

– О! Знов ти! Стара пісня. Я знаю, що ти зараз скажеш! От не треба цього, христомбогом закликаю, не доводь до гріха! Вибачай, що на "ти", але ти так намозолив очі, що вже стоїш мені... *(Ледь стримує слова "поперек горла")*: – Ніби рідний отам! Ми ж з тобою із самого початку... Ти ж доброволець першого дня, як і я, за покликком серця! І, так би мовить, громадянського сумління. Ти патріот! На тебе мають рівнятися новопригнані. Ці... Новоприбульці. Але ж, ну, куди воно отаке годиться? До якого місця це прикласти? Май совість, бо переведення за рішенням командування ще ніхто не відміняв. І переведення ці, як правило, не на курорт, тут можеш мені вірити на слово. Питати ніхто не стане. Полетиш під три чорти. Вже були тут такі! Не хотіли служити як люди, то розмова коротка – готовність п'ятнадцять хвилин, і з речами на вихід. Де вони зараз, га? Де вони, я тебе питаю? Подзвони комусь із них, поцікався. Сумніваюся, що там є кому відповісти. Ще раз кажу – я вам не нянька! Я добрий-добрий, але моя доброта теж має ціну. Хлопці й дівчата, не дуже прислухайтеся, що каже ця людина. Краще спитайте, скільки в нього службових стягнень в особовій справі. Замок? Скажи, хай всі почують! Чи перднув ото, що попало, і хвоста піджав? Вибачте за мій французький. Ти, коли сидиш, і починає гімн грати – встаєш? Де б не був, а встаєш. І руку на груди кладеш, правда? І слова промовляєш, ти їх знаєш, ти ж грамотний дуже! А чого тоді своїх обіцянок не виконуєш? Пояснити популярно, яких саме обіцянок? Ти задумувався хоч раз по-справжньому, що то за слова? Наприклад, "душу й тіло ми положим"... Хлопці й дівчата, я наголошую вкотре: ці священні слова – не проста обіцянка! Це – урочиста клятва! З рукою на голому серці! Це, фактично – угода між державою й патріотом! Тож, мушу тепер спитати, хто з присутніх вже дотримався свого слова? От скажіть. Тут всі свої, сміливіше! А ти чого мовчиш? У тебе була можливість, на відміну від інших! Ти, поки клявся, я тебе за язика не тягнув! Бо я, наприклад, своїх обіцянок дотримуюсь. І дану державі клятву виконую. Ложив і душу, й тіло ложив. І не раз. То хто з нас справжній патріот своєї ойчизни? Так що, думайте, хлопці й дівчата, це всіх стосується. Друзяко, не каламуть воду, чув? Бо треба, мабуть, з твоїм отим журналізмом вже приймати якісь міри. Міша, де ти є! Розберись уже, кінці-в-кінці. Невже там справді таке цабе? Давайте, останні запитання й будемо закруглятись. Вимотав усі нерви...

Будь-Хто:

– *(Довільне запитання)*

Хуярин-Боярин:

– Це питання – до вашого командира взводу або головного сержанта взводу через командира відділення.

Хтось:

– Коли буде довидача спорядження?

Хуярин-Боярин:

– Значить, от ми й повернулися до наших майок і трусів. Сподіваюся, у всіх вистачає майок і трусів? Ну, от і добре! Все інше ви все одно самі собі купуєте – модне й іноземне, вам же не догодиш. Але на це запитання мав би зампотилу відповісти, а він людина зайнята, його впіймати нелегко. Тиловики – то зовсім інша парафія, самі знаєте хто там цілими сім'ями служить. Між нами кажучи, я, наприклад, нікого зі своїх туди всунуть не зміг, це щоб ви розуміли рівень. Ні, сам то я вхожий, але дуже частково. Зараз поки що так: що дадуть, те й беремо, бо й цього не буде. Все залежатиме від наших кількісних показників на передовій, списання матеріального майна й таке інше. Але знаю, що фляга з підсумком до неї, казанки, лопатка і ще кілька номенклатурних позицій, не пам'ятаю точно, Тамара, поміть собі, які ви мусите берегти як зіницю ока! Бо в разі їх втрати, при тому, що боєць лишився живий та неушкоджений, з нього будуть відрахування із зарплатні. Ложки візьміть. У всіх є ложки? Бо, що то за боєць, що без ложки, правда? Що ще?

Будь-Хто:

– *(Довільне запитання)*

Хуярин-Боярин:

– Скажу чесно – цього не знаю. Ну, не знаю, і все. Я ж вам не вседержитель, хлопці й дівчата, я теж жива людина, за всім-всім услідкувати не можу. Є ще запитання?

Будь-Хто *(жіночий голос):*

– А хто ще не був у відпустці...

Хуярин-Боярин:

– Значить, щодо вашого питання... Наскільки я пам'ятаю, ви – куніметниця, тобто... Кулеметниця. Це ми так міжусобно жартуємо, правда хлопці?

Хтось та Хтось Іще:

– Ні-і-і! Це не смішно! Фу! Це в штабі з нас так прозиваються!

Хуярин-Боярин:

– Ну, добре, посміялися, і хвайте. Значить, порядок є незмінний для всіх: звертаєтесь до свого командира відділення, він – до командира взводу, командир взводу – до рвотного... Тобто – командира роти. Ну, все, все, досить, це – простий армійський гумор, звичка, так би мовити. Ротний дасть відповідні розпорядження головному сержанту роти, той усе розню... В усьому розбереться, доповість командир роти та зампо... Заступнику з морально-психологічного забезпечення. Ну, і тоді буде ясно – писати вам взагалі той рапорт, чи краще божеупасі. Командир роти доповість своєму безпосередньому командуванню, а там далі ми вже розберемося, як із цим боротися. І не здумайте переступити бодай через одну із цих сходинок та йти вирішувати до когось напяму. Хто б він там вам не був – брат чи сват. Такі звернення вважатимуться... *(Тупить):* – Йолка. *(Тамара, шепоче щось йому на вухо, той продовжує):* – Ну, хай так – вважатимуться нелегітимними. Більше того, вас можна й треба буде кваліфікувати як учасника, навіть ініціатора корупційної схеми в умовах воєнного стану. Є ще щось?

Будь-Хто:

– *(Довільне запитання)*

Хуярин-Боярин:

– Це не на часі. Давайте не будемо забігати наперед, а вирішувати питання по мірі їх появи та надходження, так би мовить. Щось іще?

Хтось:

– Ротні каси!

Хуярин-Боярин:

– Що-що? Вперше чую. Хто сказав? Це там хто такий провокатор? Ану, об'явись, чого злякався? Але питання прозвучало, мушу відповісти. Ми теж уміємо відповідати інкогніто. Це ідейний саботаж, ні дати ні взяти! Нема ніяких "рвотних мас", зятяте собі раз і назавжди! Самі оці слова – то підміна понять. Так що, хлопці й дівчата, таке не проходить. Як той казав – там, де ви вчилися, я викладав. А в простонародді ще говорять – я вже давно висрав те, що ви тільки пробуєте жувати. Я в такому участі не те, що не беру, а вперше чую і мені про таке ніхто не доповідав. Ніхто з ваших безпосередніх командирів не жалівся. Говоріть про це з ними. Але, так, проміж іншим, що називається "другу допомогти", даю підказку з формулювань: "добровільні внески за попередньою

домовленістю", "змовою" так сказати, наприклад, або "нелегальне акціонерне товариство без відомих відповідальних осіб". Нема більше питань?

Хтось (лише починає говорити):

– Скажіть, будь ласка, а якщо...

Хуярин-Боярин (не зважає):

– Ні? Бо вже в горлі сушить. Ну, якщо нема, хочу завершити нашу з вами зустріч устами класика. Ці напутні рядки спливали в моїй голові щойно. Як квінтесенція часу теперішнього глобально, поки я відповідав на оці ваші запитання. Забіжу наперед, запусну, так би мовити, інтригу, це початок куплету з моєї нової пісні. Традиційно так склалося, вона стане одним із гімнів нашого батальйону, котрих я вже написав декілька, як ви знаєте. І першим в сучасній історії гімном батальйону в темпі вальсу. Хто ще не чув моїх шедеврів воєнного часу, Тамара скине посилання в загальну групу у вайбері. (Тамара щось підказує на вухо, він продовжує): – А, в вотсапі. Заходьте, значить, слухайте, насолоджуйтесь. І не забувайте лайкати і коментувати. В друзі на фейсбуці не суньтесь, але кращим коментаторам – знижки на спорядження в інтернет-магазині, посилання на який Тамара теж вам скине. Тож, до вашої уваги – проза армійської буденності, закарбована в ліричній поезії:

Коло греблі... Хуй лежить!

Синій весь, в засосах!

А кого це не їбе, так сказати,

Хай не суне носа!

Ну, і так далі. Не прощаємось, хлопці-дівчата, до зустрічі на марші. (Відходить, але вертається): – Ледей не забув. Є в мене для вас ще одна хороша новина. Післязавтра празник, ви всі знаєте, велике наше споконвічне свято, з чим вас наперед і вітаю. (Відволікається на Тамару): – Чого писка в дулю скрутила? Прогавила? За це окремо получиш. (Далі до особового складу): – Значить, десь о пів'ятої ранку, не пізніше, приїде мій особисто знайомий батюшка святити паски. Явка сто відсотків усього особового складу обов'язкова. Щоб як штики мені! Міша, де ти є? Проконтролюєш. Зробиш перекличку, щоб усі до одного мали змогу приобщитися до наших з вами прадавніх святинь, так би мовить. І не напиватись! Але по трошки можна. Це неофіційно. Я б іще із задоволенням серед вас побув, хлопці та дівчата, але так спішу, що їбись воно конем. Це теж між нами. Тепер наче все. Маю честь, будьте здорові.

Хуярин-Боярин відходить і говорить до помічниці, нехтуючи тим, що його чують всі.

Хуярин-Боярин:

– Тамаро, що це, блядь, таке було? Не будь такою дерев'яною, включайся в роботу. Все, дитячий садок скінчився, їдемо воювати. Хіба так важко, коли я говорю зі сторонніми, постійно й демонстративно нагадувати мені, що я спішу? На важливу зустріч, наприклад, або в мене заплановано дзвінок з верховним головнокомандувачем. Га? Ти повинна мої думки наперед читати! Ти ж не лише штатний психолог, моя помічниця й водій, а за потреби й бодігард. Ти стрибати мусиш поперед мене, аби своїм тілом затулити! Кулі головою відбивати, як голкіпер! Коли я тебе на роботу брав, ти казала, що вмійєш читати між рядками. А конкурс був чималий! І, якщо вже дійшло до прямого тексту, то саме **ТЕБЕ** я призначив польовою дружиною. А я, як згадаю вчорашнє, то мені аж зле стає і весь бойовий настрій падає. Зовсім нікуди не годиться. Подивися якісь відео, чи що. Чи тобі показати? Ну, зовсім мишей не ловиш! Але ти не польова дружина всього батальйону! Я тебе сюди не хвостом крутити взяв, а обов'язки виконувати. Що це на тобі за форма в обтяжку? Де конспірація? Пофарбуйся в каштанову брунетку! Бо надто розкучерявила тут свої локони білобрисі. Не срами мене на очі!

Хуярин-Боярин та Тамара перетинаються з Музиками, котрі якраз підводять Бісову тему до приспіву. Усі, крім Тамари, виконують варіант приспіву:

Раї з ланцюгами, пЕкла з богами,
Вертепи з курвами, театри з херувимами!
Бо я – апостроф долі,
Я – синтез клона, ролі й душі в її неволі,
Я – паросток землі!

Тамара не сміє долучатися, тішиться обабіч, вона ще захоплюється усім, що довкола неї, але вже не така весела, як на початку дійства. Гамір покидає сцену, лишається один Глашатай.

Перша дія

Дійові особи:

Музики й Глашатай

Шталь Вундерфульдт – боєць, 54 роки, етнічний німець, український журналіст;

Чубук – боєць, 45 років, у цивільному/кримінальному житті – журналіст/Журналіст
відповідно;

Дебет – боєць, несвідомий підбурювач;

Гриб ГригОрович – боєць-провідник, з-з-заїка-т-талісман;

Підари – супротивник у кількості 3 штуки; одразу дохнуть!

Силуети – довільні явлення.

Глашатай:

– Маємо надію та Першу дію, пані та панове! Про зуби та інші вірування за умов тотальної ентропії! Прошу!

Глашатай лупить у тарелі й зникає. Наростають звуки бою – гатить артилерія, свист снарядів, підключається стрілокотня. На сцену, а потім і до глядацької зали, влітає невеличкий іграшковий квадрокоптер, робить кола над глядачами, зависає над ними, гупати здалеку починає сильніше. Раз-по-разу звучать крики, звуки радіефіру, зойки, команди,:

"Група, не зупинятися!"

"Пацани, вся передня лінія! Слухайте і підари, хто чує, що з вами зараз буде! На без п'ятнадцяти умовно! Дохуя, що пиздець! Слухай мою команду! Усіма в наявності засобами! З усією люттю до москальського рогатого скота! Сука-вогонь з усіх стволів, пацани! Вогонь по кацапському сука-підару з усього, що є! Вогонь! Натє, свинособаки! Рвіть їх, браття, рвіть їх. Так вам! Захлинітьсся кров'ю, підари їбані!"

"Лягай, ще летять!"

"Бляяя! Всім пизда-а-а! Ціла касета вийшла!"

"Та-а-к, Саніч, як ти там казав? Зарядили, захопнули... Взводимо... Ох і махіна! От нахуя тебе вбило, Саніч? Роботи непочатий край! (Стріляє і кричить, чути потужний звук крупного калібру): – Мамо, збирайте ратиці на холодець!"

"А-один-три, прийом! Є хто живий на А-один-три? Вийдіть на зв'язок. А-один, зв'язок! Є можливість глянути, що там з А-один-три?"

(Відповідь): "А-один на зв'язку. Там по ходу глушняк."

"А-один-шість! А-один-чотири! Всі, хто мене чує! Доповіді!"

"А один-шість. Не всеремось!"

"А-один-чотири. Удома-вдома"

(У другому реченні точніше пояснюється, чому той, хто запитує зв'язок, називає спочатку не свій позивний): "Голос евакогрупі-два, на зв'язок. Голос, дай відповідь евакогрупі-два. Як мене чути?"

(Відповідь): "Голос на зв'язку, чую розбірливо. Група-два, що там у вас? Доповідь."

(Доповідь): "Доповідаю вкотре: евак-два розмотало в корінь. Усі двісті. І той триста, якого ми забрали теж двісті. Мій позивний Фродо, я лишився сам. Фро-до, бойовий медик взводу. Покоцаний нахуй. Велика втрата крові. Трохи залатався, третю добу лежу в ямці. Можу повзти. Які подальші дії евак-два? Треба щось з'їсти. Прийом! Як мене чути? Прийом! Голос евакогрупі-два, Голос..."

(Після мовчанки – відповідь): "Та на зв'язку, Фродо, дай подумати! Братка, ти означитися можеш? Є чим? Граната, сигналка? Чи координати знаєш? Де ти є точніше? Ми зараз якраз будемо пролітати, глянемо, і щось придумаємо."

"Їбав я про координати в ефір говорити. І вам. Краще пролітайте собі. Я доповідаю і вимикаю станцію. Евакогрупа-два, слухай мій наказ: пріоритет триста, негайна евакуація самої групи. Коридор інтуїтивний. (Сам із собою в ефір): До виконання! Прийнято! Хто чує, ідіть усі в сраку, на випадок, якщо не доповзу. Кінець зв'язку"...

Деякі з окриків обірвані вибухом: "Бать!...", "Ука... Ай-й..."

Тло спалахує зблисками розривів. З-за лаштунків, з-поза декорацій та звідусіль вилітають клапти пошматованої багряної, коричневої, чорної матерії. Квадрокоптер вилітає з зали і висить над сценою, слідкуючи за подіями. На умовні позиції другого ярусу сцени вповзають бійці – Чубук, Шталь і Дебет. Лежачи, вони швидко починають вкопуватись саперними лопатками.

Дебет:

– Казали – друга лінія! А фігачить, наче прицільно по нас!

Шталь:

– А по кому ж іще? Копати й не бздіти – запорука здоров'я на будь-якій лінії фронту.

Чубук:

– В ім'я вдячних поколінь щасливих нащадків.

Дебет:

– Вам ще хочеться іржати. Щось мені не до сміху. Але ви, журналісти, всі якісь прибацані.

Шталь:

– А хто тут ще журналіст?

Дебет:

– Ну, Чубук ось. Він теж журналіст. Чубук! Ти ж журналіст?

Чубук:

– Був колись.

Шталь:

– Це як? Журнали збирав? В нього нема фахової освіти.

Чубук:

– Вундерфульдт, звідки ти знаєш про мою освіту чи неосвіту?

Шталь:

– Бо я, на відміну від інших присутніх, журналіст. Знати – моя прерогатива.

Дебет (аж наче обурено):

– Це що виходить, можна було не вчитися, і бути журналістом?

Шталь:

– Блогером хіба що. Задрипаним. Понавилазило їх, інфлюенсерів! Студентів, всяких писак-гуманітаріїв і нероб. Ставки демпінгують, професію дискредитують. А що, хірургам уже можна без освіти оперувати? Зеком в тюрмі можна бути й без освіти. І нормально, мабуть.

Чубук:

– Ха! Шталь Вундерфульдт – хірург інформаційного шуму! Хто кого дискредитує, що ти мелеш? І, мушу поцікавитись, ти якихось зеків знаєш, чи розбираєшся в тій тюрмі, що бакланиш за неї своїм дзьобом? Якими джерелами ти користувався? Будь ласка, докладніше.

Шталь:

– Докладніше? А що ти мав на увазі отим "ха"?

Чубук:

– Прикинь, я читав твої статті. Одна джінса. І кон'юнктурщина! І оте ваше посконне... *(Кривуляє монотонним голосом):* – "На сесії міської ради депутати ухвалили низку рішень, зокрема щодо питань порядку денного... Підкреслив міський голова. Зауважили посадовці."

Шталь:

– Та ти що! А я твоїх статей щось і не бачив. Жодного матеріалу.

Чубук:

– Бо я завершив кар'єру на посаді шеф-редактора, Шталь! І я не працював у тому виданні рядовим кореспондентом! Ні позаштатним кореспондентом, ні репортером, ні випусковим редактором, а вже прийшов туди шеф-редактором! Ще раз, не знаю, як це буде по-вашому: шеф-редак-то-ром! Ферштейн, Вундерфульдт? І писав під псевдонімами! Щоб мати змогу уникати небажаних контактів. А ще, щоб не вилізувати муніципальним щурам!

Дебет:

– Це ж треба – два журналісти в одному відділенні! Ніколи раніше не бачив журналіста так близько, а тут аж цілих два!

Шталь:

– Це я вилізував? Аргументуй! Де докази? Пруфи давай, якщо ти журналіст, а тим більше – шеф-редактор!

Чубук:

– Я про тебе конкретно нічого не говорив. Ти сам на себе встигнеш наговорити. Які ще треба докази! Ти що, своєї газети не читав? Ти ж мегапрофі, сам її писав і малював. Тут без сарказму – красунчик. Усіма знаний Шталь Вундерфульдт! Але тобі ж завжди було серед місцевих олігаршків комфортно, визнай це. Цілу нову категорію вже вивели в психографічній площині – ті, кому життєво необхідно дружити з владою. Будь-там-що! Як і міська влада політично підлаштовується під

розстановочку згори. І задача такого видатного фахівця, як ти, хуткенько зайняти якомога більшу нішу на обслузі. А там і в прес-службу можна випадково когось підсидіти...

Шталь:

– Так, я працював у прес-службі райдержадміністрації, то й що? Це що, по-твоєму, якась непотрібна журналістика? І я сам звіди пішов, коли вважав за потрібне! Зате про твої мутні тьорки з криміналом я задовбався був уже слухати. Теж мені, легенда краю!

Чубук:

– Ну, от! А я тобі про що! Чуткарство й кон'юнктурщина! Не там ти слухав, Вундерфульдт! Уяви собі, є люди, яким пліткувати за спинами інших взагалі неприйнятно. Просто запахло. Але то не твої кола, дійсно. Тобі важливо, аби запис у трудовій книзі. І щоб усі, хто в темі, знали, що ти в темі. І якомога частіше на виду терти боки об ті калачі. Хіба не так? Зі статусом порядок, тепер аби хтось із царків кашлянув за це баблом. За хороший кеш можна й безоплатно, правда ж? Не пробував продати свою освіту? Ти ж її купив свого часу тим чи іншим способом! А на решту – громадської діяльності під провладними кольорами. Небагато, грамів триста, загорніть, будь ласка, з собою! Просто напиши два слова, Вундерфульдт, і я знайду в них спробу маніпуляції та факт заангажованості! Можемо скоїти це прямо зараз емпіричним шляхом!

Дебет:

– Ого! Минулого разу було три слова. Акули пера!

Шталь:

– А тебе, Чубук, і перевіряти не треба! На морді все написано!

Чубук:

– Зараз і на твоїй щось буде написано!

*Чубук та Шталь кидають копанину, підводяться, вчіплюються одне одному за коміри й починають кружляти довкола спільної осі, незважаючи на довколишній гамір бою. Вони починають дубаситись, мов хокеїсти, симетрично тримаючи однією рукою візаві, а другою цілячи в голову. Дебет спостерігає. Бійка Чубука й Шталя переростає в парний танок-підтримку на подобу гуцульського. З-за лаштунків починає звучати тема **Звитяги**. Скоро стає зрозуміло, що хлопці працюють злагоджено – коли один падає на коліна, інший допомагає підвестися. Танок продовжується спина до спини зі зброєю. Усе раптово обривається ближнім прильотом. Дебет починає посилено вкопуватись, а Шталь з Чубуком знижуються й займають оборонну позицію, захекані. Вони перекикуються, відбиваючи атаку ворога: зміщуються, перекочуються, відстрілюються, прикриваючи одне одного, кидають гранати, діють синхронно. Баталія упродовж діалогу не припиняється.*

Шталь:

– Тай що, кудись пишеш?

Чубук:

– Кудись – ні. А так – пишу.

Шталь:

– Мабуть, на Пулітцерівську премію замахнувся, не менше.

Чубук:

– Я? Ні! Куди мені, я ж, на відміну від інших присутніх, не професійний журналіст. Закладаю на Нобеля з літератури. Хотілось би за життя туди дочовгати.

Шталь:

– Мрію втілюєш.

Чубук:

– Це не мрія, це мета, бо змушений! Яюсь перед дружиною бовкнув, тепер треба виконувати. А все, про що я зараз мрію – це склянка холодного квасу. І більше ні про що.

Дебет (більше ховається, ніж бере участь у перестрілці):

– Та ну! І що, хтось п'є ще той квас?

Чубук:

– Звичайно, люди п'ють квас, уяви собі! Десь там, просто зараз, по іншу сторону буття, беруть велику пляшку свіжого квасу, кладуть її до морозильної камери. Терплять хвилин двадцять, не більше. А потім дістають її звідти, спітнілу, леге-е-есенько ненавмисне й несвідомо збовтуючи, відкорковують... Пшшш-иць! І наливають у склянку брунатної гущавини. І вона заграє та перешіптує до людей крижинами, але люди не милуються красою процесів, а одразу... Здається, що довго-довго цмулять, смакуючи, а насправді – перехиляють у себе задоволення за кілька жадібних ковтків. І вдоволено кречуть.

Шталь (до Дебета):

– Га? Переконливо? Я квасу не люблю, а слину пустив. І поперхнувся. Література – непоборна сила!

Чубук:

– Ні, Вундерфульдтику. Це простий рекламний копірайтинг. Розбий оцей текст, що я наговорив, на абзаци, і маєш розкадровку відеоряду, і водночас закадровий текст для барвистого чоловічого баритону. Сторіборд. Ферштейст ду аллес, фройнд? Я за цим теж іноді сильно сумую. А прикладом літератури...

Дебет:

– Та зараз всі в тік-токах сидять! Хтось літературу читає? Розпалюють нею тільки.

Чубук:

– Читають. І купують, щоб читати. Дивлячись про яку літературу ми взагалі. Я собі за обов'язок поставив розпалювати кацапомовною літературою. Будь-якою. І чим краща чи цінніша вона як видання, тим краще горить, я помітив. Я про ту літературу, яку іншим рекомендують, прагнуть поділитися враженнями. Смачну для свідомості. Бо ті, хто не вміє читати та інші менш старомодні, просто споживають вторинні... Ні, навіть третинні наслідкові розвитки, насправді. Все одно потім дивляться на екранах часто те, що спочатку було текстом. У тому числі й у своїх тік-токах. І на мемчики розтягують. Після думки скрипт – первинн...

В той момент прилітає прямий, і всіх трьох розкидає в сторони. Раптова тиша. Шталь підводить голову, трусить нею, хлопає себе по вухах. Наростає трансформаторне гудіння і ніби писк у вусі. Шталь помічає, що в нього з-під шолома звисають багрянні стрічки. Він хаотично запихає їх назад під шолом і кидається оглядати нерухомого Чубука. Плуताючись у шматті червоної матерії, береться приводити побратима до тями. Крізь писк пробивається гупання серця. Шталь видимо радіє, беззвучно кричить: "Живий! Ти живий!" Дебет підводиться на ноги, хитається, розгублено споглядає дії Шталя, скидає із себе шолом і тікає геть. Шталь

задиhaється, знеможено хилиться й завалюється на бік. Світло й звук гаснуть разом із наступним прильотом.

Локально освітлюється фігура дивного цупкого молодавого чоловічка, який спокійнісінько входить у сцену й топає по землі бою наперевіс із кулеметом. Він не відмічений кольоровим скотчем, без знаків розрізненень взагалі. На його грудях великими літерами написано з помилкою "ГРНБ" та недбало навхрест виправлено. Разом з ним повертаються звуки канонади, але вдалині. Гриб по діловому роззирається довкола, щось піддає ногою, вдивляється в землю. Хо́да його кумедна, а спокій – непохитний. Йому дещо заважає кулемет – той завеликий для зросту вояка і постійно за щось чіпляється стволом. Переваляючись з боку в бік, невеличкими кроками Гриб чимчикує крізь увесь нижній ярус, неоковирно вилазить на другий. Він бачить поранених Шталя й Чубука.

Гриб (заїкається):

– Т-то ви ж-живі! А з-за ваш уп-покой вже й п-піцу з-з'їли. А я д-думаю, д-дай, п-піду сюдою. Ну то, вс-встав-вайте, я в-вас по дорозі ш-швиденько в-виведу. Ч-чого т-тут валяться.

Шталь (підводиться на коліно):

– Ох ж-же ж і к-крИло. Насип-пАло, що голови н-не підняти. Н-ну, як в т-тебе т-так виходить, Григоровичу? Як п-пішов, так і п-прийшов! І не при-пригинаєшся.

Гриб:

– М-мати к-каже, щ-що я г-грибочок. Як я п-пригнусь? А т-ти не д-дрочишся з-з мене?

Шталь:

– Н-ні, т-ти п-про що? Мене к-контузило жорстко, в-вуха п-полопали. М-мабуть разів п'ять. В-всеред-дині в-все б-бовтається, н-наче в мене т-там г-гандон з в-водою. Ак-кумо-ба-ротрав-вма...

Гриб:

– А... Н-ну, д-дивись, б-бо я рев-вную. Я ж ж-з дитинства заїк-каюсь.

Шталь:

– Ч-чубук з-зовсім не г-говорить. Т-то б-будив його, щ-щоб н-не зас-снув, а п-потім л-ледве в-втихомирив – в-встати н-не м-може, а рв-рветься й-йти кудись.

Гриб:

– Б-бачу, вам п-прямесенький з-зайшов. І п-попристрілювались т-трохи. З т-третього п-пострілу д-дістали. Ям н-наробили к-кругала. Д-д-довбойоби. Вісім-мдесять другий мі-міномет у п-парі з д-дронщиком-н-навідником. А як с-с-пецалісти – красавці. Н-непогано в-відпрацювали. З-зайві д-дірки, метал в тулубі є? К-кістки с-стирчать, ки-киші лізуть?

Шталь:

– Та, н-нічого с-серйозного н-наче. Т-так, т-трохи д-дрібним пос-сікло обох. Ще н-не гние.

Гриб:

– В-вже г-гние, п-повір. Тут б-бацила в пов-вітрі щ-щільна. Не перший рік. Але вам по-поки що п-повезло. А т-то – хт-то т-там лежить, руки-но-ноги п-пороз-зкидав на стом-мет-трівці? Бо н-неясно хт-хт-хто.

Шталь:

– Д-дебет. З-запанік-кував, побіг зд-здуру. Каску в-викинув.

Гриб:

– А... Н-не п-повез-зло, п-порвало н-на к-кіз-зяк. Т-тут н-не к-каска вин-н-на. М-мабуть, с-сміяв-вся с-сильно, тай п-порвало. Н-ну, що? Б-берімо Ч-чубука, і п-поволокли. Як отямиться, х-хай подрочить з-за н-наше з-здор-ровля. Ч-чи в-ви ще т-тут п-побудете? Б-бо як с-смеркне, к-каміння ох-холоне, т-то наші ч-червоні п-плями – в-в-тепловіз-зор с-стане в-видно з Юпітера. І п-підари вже скоро зн-знов налетять.

Шталь (*задер голову й дивиться догори*):

– Д-дивись, і с-справді, ніколи не зникали жодного разу. Д-де це вони в-всі подівалися?

Гриб:

– П-поки я з-забуджу г-групу, в них п-перекур. Або нав-навпаки.

Шталь:

– П-правду к-казали, Г-григоровичу, щ-що ти н-не п-просто п-провідник, а наче... Талі-талісман. Д-дай-бог т-тобі...

Гриб (*спішно перебиває*):

– Корову! Х-хай мені д-дасть твій б-бог к-корову, в-він у тебе, либонь, с-слухняний. Б-бо з-здоров'я вж-вже яке є, а к-корови н-нема н-ніякої. Я от п-підарів п-просто п-приручив. Як т-тварину н-навчив. С-тав показувати ж-жестами о-о-одному, д-другому так іт-так. А в-вони второпали і п-поміж себе вж-же т-там, в-видно, п-побалакали, щ-щоб мене н-не чіпала ж-жодна ї-їхня з-зміна. І к-курсанти. Д-договір з-заклучив. Т-так шо, нас не т-тронуть т-трюх. І –ч-чотирьох н-не тронули б. Б-більше десяти к-коли, т-то р-раз в як-кийсь п-період й-я для п-превалу від-двожу г-групу в-в ок-крем-ме місце. Воно н-ними, п-підарами, пр-пристіляне і-ідеально й д-давно. Д-для т-тих же ж к-курсантів. О-от і в-все. А т-ти д-думав, ч-чого я т-тут т-так д-довго р-розходився? (*Слухаючи таке, Шталь ціпеніє, страхітливо противиться осмислювати. Гриб тривало наг्राє серйозного, а потім раптово сміється зі Шталя*): – Т-та я ж-жартую! П-повірив, ч-чи шо? Ш-шо, дурний? Ч-чого в-т в т-тебе такий пра-правильний с-синяк п-під оком, краще розкажи, Шталь? В хок-кея п-переграв трохи з-з вечора?

Шталь:

– Д-дивилися з Ч-чубуком од-дне д-другому в з-зуби.

Гриб:

– Ч-чи г-гострі?

Шталь:

– Аг-га.

Шталь з Грибом підіймають Чубука й руками навхрест беруть його за пояс на спині. У Чубука з вух звисають червоні стрічки. Бійці починають рух.

Гриб:

– Ц-це т-таке, що, б-бува, б-без цього н-ніяк. Бо не з-знаєш, із к-ким ідеш. А, з-значить, і куди – н-не знаєш – п-по воду чи з-за в-водою. Т-того я й с-сам п-по с-собі. Т-тай що, є з-зуби в Ч-чубука?

Чубук (*кволо, приходячи до тями*):

– П-пацани, я м-можу сам. Ідіть, а я п-потрохи дож-жену.

Вони пускають Чубука й дивляться, як той лантухом пірнає в землю.

Гриб:

– В-видно, щ-що Ч-чубук – от-такий хлоп! (*Показує великого пальця догори*): – Ліг вмирати, й ху-хуй с-стоїть! І з-заговорив! Т-ти, Ч-чубуче, з мене н-не д-дрочишся? Бо я ж-ж не то, що ви, к-контужені. Я з-з дитинства з-заїкаюсь. М-мені н-навіть н-нравицца. Й-я, к-коли це з-зрозумів, то м-мені ж-життя відкрилося... І в-всі мене з-зразу п-признали. Д-давайте, о-о-отудою, с-спускайтесь через с-свіжу вирву. Т-там зараз р-розтяжок н-нема. Ц-це к-коли я с-сам і-іду, то знаю с-собі, а в-ви з-зараз п-позгрібаєте н-на с-свої ласти всю н-нечисть. Шталь, ану, п-потримай мого к-кулемета.

Шталь притримує Чубука й вони спускаються на перший ярус сцени. Гриб подає свого кулемета Шталю, а сам не втне, з якої ноги починати спуск, вгнувся й завовтузився. Згори над ним виникають три обережні підарські постаті: старший групи йде по центру; один із них з гранатометом наготові. Гриб розгинається, і підари закликають від його дивного вигляду та несподіваної появи ніби з-під землі. Старший намагається якусь мить вгадати, хто перед ним – свій чи чужий, зашпортнувшись поглядом на одразу нерозбірливого написі у Гриба на грудях.

Старший підарської групи:

– Оп-па! Ти хто?

Гриб (зухвало, ще й встигнувши позаїкатися):

– Ж-жоп-па! А ти?

І миттєво зістрибує на перший ярус у вирву. Шталь, падаючи на спину, одночасно дає чергу в подарів із Грибового кулемета. Троє подарів-неборак лягають рядком на другому ярусі. Ошелешений Шталь осідає поряд з Чубуком. Гриб надміру діловито обтрушує з грудей неіснуючий пил, бере у Шталя свій кулемет.

Гриб:

– З-заблукали подарки. Бу-буває. Д-давай, д-дякую, що п-потримав. Я п-потім п-почищу. Ч-чи, може, т-ти хотів? Т-ти стріляв... Ні? Ну, л-ладно. За д-другим разом трофеї поз-збираю, якщо ї-їх у гімно т-тут д-до того ч-часу н-не перемісить. Ж-жаль б-буде. Б-бо й с-самих цих п-подарків м-можна б-було б в ок-коп с-стягнути, с-скотчу п-підмотати, н-ніби це наші ж-жмурики. В-вони як-краз н-не в кацапському. О-одягнуті в м-мультикам і в ек-кіп з і-інтерн-нету. Х-хай би ї-їхні т-тупорилі д-дронщики т-тішились. Т-то ви йдете, ч-чи вам с-сюди д-доставку пі-піци с-спитати? К-квасу зах-хотілося холодного, с-страшне... Т-треба п-попспішити.

*Шталь підводиться, допомагає встати Чубукові. Тихенько входять Музики і крадькома, але доволі бравурно награвать тему **Звитяги**, лаштуються в процесію. Хтось допомагає Шталю з Чубуком. Гриб у голові, дає змах рукою "вперед" та починає свій "пінгвіначий" рух. Усі-усі вервечкою, перейнявши те погойдуння та ритм, зникають слідом за провідником.*

Друга дія

Дійові особи:

Музики й Глашатай

Балакучий Пацієнт У Піжамі – той самий, що й **Чубук** – боєць, котрий не полишає надії;

Дівчина З Брудним Волоссям – психологиня проміжного етапу, дуже нагадує **Тамару**;

Підтоптаний Гусаристий Штабничок, він же **Хуярин-Боярин** – господар ситуації;

Улесливий Слизький Тип – майже непомітний незграба в білому пальті;

Функціонер У Флісці – функціонер наступної інстанції;

Огрядний Дядько – сестра-господарка, котра насправді теж вирішує;

Темні постаті – безліч інших травмованих.

З-посеред Музик на сцені затримується перкусіоніст-Глашатай з мідними тарелями, виголошує номер, назву дії, лупить тарілками й зникає за музичним супроводом.

Глашатай:

– Тримаймо напругу, маємо дію Другу, пані та панове! Про сестер – Віру, Довіру, Зневіру та їхні поневіряння! Прошу!

Кабінет. За столом сидить Дівчина З Брудним Волоссям, читає папери. Перед нею на дитячому стільчику – Балакучий Пацієнт У Піжамі. За вікном періодично то темніє – вмикається настільна лампа, то світліє – лампа вимикається. Так триває певний час, від чого Балакучому ПУП видно зле – він вовтузиться, скрушно зітхає.

Дівчина ЗБВ (недбало видаючи насмішку за привітну посмішку):

– А! Тут ще сказано, що ви – актор! Це правда? З ваших слів записано.

Балакучий ПУП мовчки й приречено киває головою, низує плечима.

Дівчина ЗБВ:

– І де граєте? Чи знімалися? Можете не соромитись, говорити як є.

Балакучий ПУП:

– А чого я маю соромитись? Я просто втомився ледь не щодня сповідатися перед іншим, і щоразу іншим священником. Найважливіше я вам сказав на самому початку бесіди. Мусив вас попередити, бо таке було вже безліч разів.

Дівчина ЗБВ:

– Але я не священник.

Балакучий ПУП:

– Тим гірше. Попові можна й збрехнути. А перед психологом я маю говорити всю правдоньку як є. Постати голим, аби фахівець міг намацати той важіль, за який треба смикнути, щоб мені хоч трохи почало би розвиднюватись. Інакше – який сенс? Нащо мені вилизувати свій внутрішній морок. Аби вам сподобатися? Чи щоби приховати якесь давнє каміння за пазухою? Нащо мені це вже тепер? Я волаю про допомогу, а не про зручний нам обом, правильно причесаний портрет на формулярі. Дайте мені лікування! Я не прагну списання, я домагаюсь, щоб мені вправили мізки, і я ще міг би принести багато користі. Але ж вам треба визнати мене достатньо здоровим, глянувши примруженим оком, і жбурнути, мов непотріб, на поталу виродкам. Ну, і підарам з ворожої сторони, перепрошую. Тож, я цілком придатний. Робіть свою роботу, я вам не заважатиму. І не допомагатиму. *(Розглядає свої долони)*

Дівчина ЗБВ:

– А, можливо, ви просто упереджені? Конкретно щодо мене.

Балакучий ПУП:

– Авжеж, я упереджений! І до цієї... Медицини загалом, і щодо вас зокрема. Я – довбаний виживальник на підножному кормі! Я всотую в себе простір кожною порою тіла! Я чую загрозу за тиждень до того, як вона має статися! Прильоти ще до їхнього виходу! Кожні ваші покашлювання чи шоркання ноги – це інформація в роботу для моєї підсвідомості! І вона нагострена, як ніколи раніше! Кожна ваша думка зблискує мені сигналом з ваших зіниць! І це не приносить жодної радості. Звісно, я упереджений! Чи як ви хотіли? Про це мовчать. Правда ж, сидять і мовчать? І в очі вам не дивляться. Думаєте, соромляться? Та ні! Воно болить, це бачити. Розумієте? І гидко. Гидко читати байдужість і відбування часу, ось чому! Можна було, і ми готові були, і ми гинули в двадцять другому! То була можливість лишитися навіки героями, принаймні в очах власних дітей. Можна було і в двадцять третьому, але то вже була принципово інша війна. Як технологічно з ворожої сторони, так і мотиваційно для нас, а особливо – для наших командирів. Але зараз, пройшовши

піхотинцем ще й двадцять четвертий... Ми ж – піхота – перший взвод, зведена рота! Завжди йшли першими... ПсихОта... Проповзши усі смітники – вигрібні ями для людських тіл, навприсядки, втрое зібганим... Штурмовики на папері... Якимсь дивом вижити, втратити на полі бою всіх своїх... І ще раз, і ще раз втрачати наступні поповнення, і частку себе з ними... Отримати такий досвід... Передовий досвід війни, якої ще не було в історії людства! Неприпустимо. Чому сьогодні я маю згинуті? За що? За мавпячі статки? Я остаточно вирішив не ганьбити себе у власних очах. А також лишатися вкрай відвертим якомога довше. Я ж лише недавно втямив – у мене сім'я, за благополуччя й безпеку якої я продовжую нести відповідальність...

Дівчина ЗБВ послухала і починає друкувати. Вона зазирає в папери, перенотовує звітні дані, на пацієнта вже не дивиться.

Дівчина ЗБВ:

– Запевняю, цього разу все буде інакше. Я все ретельно занотовую, і ви будете почуті, обіцяю. Продовжуйте, будь ласка, що вас турбує?

Балакучий ПУП:

– Насамперед мене турбує, що я знову йду по колу. Мені вкотре каламутять душу, витягуючи назовні примари спогадів. І я між такими сеансами просто не встигаю лататися самотужки. А людей, які прагнуть мені допомогти – так і не бачу. Оце мене турбує. Щоразу я наївно розраховую натрапити на ентузіаста своєї справи, на науковця, котрий би почув, узяв мої слова, зважив, проаналізував, доклав до своїх попередніх пошуків, захистив би дисертацію, отримав би наукову ступінь, якщо вже комусь так потрібні оті ступені! Але, нарешті, запустив би в роботу результати своєї праці! Це дуже мене турбує, бо цього не вистачає саме зараз, саме в цю мить там. Треба щось міняти, бо гинуть люди! Мруть, мов мухи!

Дівчина ЗБВ:

– Тобто, ви вважаєте що є винятково...

Балакучий ПУП:

– Так! І не кажіть більше ані слова. Я знаю дослівно, що ви зараз скажете! Так, я – винятково! Не унікальний, і поки що не один такий! Але нас щодня меншає! Тих, хто може ладно та структурно передати актуальний досвід, поки зовсім не випав із тями! Ось що важливо, і це важливо для всіх нас! Нащо нас, оці залишки добровольців, так нещадно кидають на фарш? Ви знаєте? А я знаю! Списання! Списання матеріального майна! Ось, що насамперед цікавить наших командирів! І ледь не щодня возять свої сраки як не з бригади, то з батальйону ряжені у форму "психологи" після експрес-курсу! Агітатори, пропагандисти-мотиватори. І кожен має за обов'язок на початку засватати нам "дев'ять ознак ПТСР". Методисти-блін! Зганяють на ті лекції всіх підряд! І здорових, і дурних, і всіх кривих та знедолених! Якась доісторична показуха! Замість того, щоб просто дати відпочити... Подрочити між виходами на бойові позиції! Перепрошую за уточнення. А ті сім з дев'яти ознак, лише уважно вчитатися, то є що? Ви ж мали б це давно помітити! То перелік симптомів білої гарячки, а не ПТСР! Я вас запевняю, бо я не вживаю алкоголю десятиліттями! І чомусь мої контузії критично відрізняються від контузій побратима, який роками закладає за комір.

Дівчина ЗБВ (не дуже слухавши, але вчепилася за слова):

– Вас турбують симптоми білої гарячки?

Балакучий ПУП:

– Так! Ні! Ви перекручуєте мої слова! Але це! Насправді! Мене! Турбує! Жартуйте потім, що я вболіваю за долю всього людства, я дозволяю! Але що турбує вас? Вас турбує що? *(Різко підводиться, стільчик з-під нього перекидається):* – Можете не відповідати!

Дівчина ЗБВ лячно привстає, пробує крикнути за зачинені двері, але їй стискає горло, ніби від самого погляду пацієнта, вона хрипить, закашлюється. Балакучий ПУП теж злякався цього всього, намагається заспокоїти Дівчину ЗБВ, метушиться, наливає їй води в склянку, вона п'є.

Балакучий ПУП відсовує свого стільчика трохи подалі від стола, сідає, смиренно склавши руки на стрибучих колінах.

Балакучий ПУП:

– Що ви, що ви, я не хотів нічого... Вибачте, це збіг випадковостей... А ви подумали, що я... Ні, просто я сам від природи дуже емоційний, вибачте, а ще й це усе.... Ви ні в чому не винні... Вибачте... Нічого особистого, просто... Ще жоден із психологів, психіатрів, неврологів, якими перенасичене моє повсякдення, не задав мені послідовно навіть протокольних запитань хоча б за діючими методиками, як то мало би бути. І я зневірився, само собою, і з певного моменту вже став це озвучувати, як оце зараз. Я все одно не почув тих запитань. Жодного разу. І ось, запанікував, що не почую й цього разу. Тож як можна втриматись? Як лишатися смиренно чемним та привітним – я вже не знаю... *(Промовляє більше до себе вголос, ніж апелює до Дівчини ЗБВ):* – І ми вкотре маємо буденну справу із системним психологом, а сеанс більше скидається на допит.

Дівчина ЗБВ (дивиться холодно):

– Тобто?

Балакучий ПУП (стомлено, затуляє долонею очі):

– Перепрошую, я це промовив уголос? Знову поліз у конфліктну зону, відмотаймо трішки назад, гаразд? Для шизоїдного психотипу я ідеальний зразок – різка зміна настроїв і все таке... Ви цікавилися про мою фільмографію, про театр. Ви ж розумієте – я чую це повсякчас, хоча всує не афішую свою цивільну діяльність. Є спеціально народжені люди – стромляти носа не в свою миску і розносити віруси своїм огидним патяканням. Ще кажуть: "Щось я тебе ніде не бачив". Або гірше: "А що, в нас щось знімають?" Раніше я на таке сильно дратувався. Це все одно, що питати в автослюсаря, скільки гайок на тринадцять і якого виробника він закрутив позаторік, чого їх не видно, і невже машини справді існують. Крім того, "де знімалися" – теж неоднозначний вислів. Зокрема на території цього пансіонату я знімався кілька разів. *(Робить паузу з марним розрахунком на оцінку "неоднозначності"):* – Але визнаю, тут трохи лукавлю: я добре пам'ятаю всі свої ролі, проекти, локації. Навіть більшість безглузких перекладних текстів. Не пам'ятаю, бува, де знаходжусь. Подовгу, вже секунд по двадцять-тридцять. Коли було десять-двадцять, видавалося нескінченно, майже невідсильно довго. А зараз швидко стає нудно. І стоїш десь перед стіною чи перед вітриною магазину, чи в нічній темряві біля ліжка – і висиди одночасно. Одноманітно й банально. От не знаю, чи пам'ятаю я в той момент, як мене звати, бо так і не вдалося пригадати, що я маю себе так пересвідчити. Виходить, аварійну діагностику проскакую, й одразу – в ніщо. Я пробував ніби відмотати події назад, щоб таким шляхом прийти до відправної точки – марно. Жодного разу не склалося. Іноді паніка десь ізглиб намагається протиснутись, але то таке... Здається, навіть у неї вже нема шансів. Просто не знаю, де я, і весь мисленневий ресурс упирається в цей ламаний кут. Скажу вам, уже добре страшить, що, можливо, одного разу цей стан не мине...

Балакучий ПУП "підвисає". Дівчина ЗБВ теж перестає друкувати, ніби потрапила під гіпнотичний вплив підвислого Балакучого ПУП.

Дівчина ЗБВ (виринає з попереднього стану, починає друкувати):

– Ви продовжуйте, продовжуйте. Запевняю ще раз – мені ви можете довіритись.

Балакучий ПУП:

– Та, байдуже. Тобто, дякую. Я просто напівдумки став забувати, про що говорю. А!.. Добре хоч ненадовго. Про що я? Бачите? І сміх і гріх. Хотів би таке зіграти, мабуть би не вийшло. Було, заходжу до вашої колеги, вона питає, на що скаржусь, а я забув! Уявляєте? Кажу їй – забув... А вона – може, на пам'ять? Фу-х-х, кажу, дякую. І теж її питаю – уявляєте? Мені вдалося тоді непогано викластись – дуже образно, яскраво так, з численними епітетами, цікавими зворотами, фразеологізмами та метафорично, але виявилось... Коли вона сказала, що в мене дуже-предуже гарна українська і що я, мабуть, зі Львова... Срака, вибачте... Але... Як це типово! Ніби їм хтось заважає в телефоні інтерфейс перемкнути на українську. Чи фільми дивитися в людському перекладі. Це ще на волі... Тобто, до великої війни остогидло! Крім того, у неї моя справа... Тобто, історія хвороби перед носом, де все про мене є. Отже, я запідозрив неладне, тай закидаю їй: "Ні, що ви! У Львові самі

бандерівці". У неї вже око засіпалось. Я продовжую: "Ви ж самі бачите, що я чистокровний, питомо породистий петлюривець". А вона киває. Я підвівся і наостанок кажу: "Мушу бігти. Аби надалі не паплюжити честі полеглих та не сплюндрувати вщент високої мети обійманої вами посади". Вона мені: "Да, і я вас абнімаю, ви там крєпїтєсь, ми в вас верїм, можете їдті". Ото й усе. Як я і думав, вона українською – ні бельмеса... А наскільки ж уважно слухала! Щиро кивала. Ще й оббрехала потім перед водієм. Він заодно в супроводі числився. Наговорила йому за мене такого! Поперекручувала! Звісно – поки намагалася подумки перекладати нечуті раніше слова, то доброї половини просто не чула, а потім втомилася від того всього, тай сидїла просто, очима кліпала. А водій – чи повірив у себе, чи й до того відчував у собі доктора, але зразу так нахамив мені недоречно... В канві мого ж сокровеного! І ще щось про ідейний нацизм! Я, ошелешений, рвонув до тієї пані й відкусив їй голову. Саме так, як розповідав вам на самому початку. Потім сїв у наш пікапчик і відкусив з-півголови водієві. Мабуть-таки, трохи менше, лише надкусив, бо йому ще їхати.

Дівчина ЗБВ:

– Вам не здається, що обговорювати з лікарем дії попередніх фахівців дещо непристойно? Ви ніби тим усім хизуєтесь. Мовляв, який ви вправний, а хтось недолугий...

Балакучий ПУП:

– Але ж це не співбесіда при працевлаштуванні! Навпаки, бачу за обов'язок викривати некомпетентність посадовців, які розпоряджаються нашими життями. Я пообіцяв. Собі пообіцяв, розумієте? Це моя місія, якщо хочете. А вам лише щиросердо передаю конкретний діалог. Так само, я не можу переписати факти своєї біографії. Що маю, то моє.

Дівчина ЗБВ:

– Ви потім і мене будете з кимсь обговорювати?

Балакучий ПУП:

– Аякже! Лише – не вас особисто, а ваш рівень.

Дівчина ЗБВ (безпристрасно, друкує):

– Що ж... Краще повернімося до вашого рівня. До вашої, так би мовити, професії. Ви не проти?

Балакучий ПУП:

– Та... "Так би мовити", не проти. *(Мовчить)*

Дівчина ЗБВ:

– Ми зупинилися на ваших ролях. Я, наприклад, вас раніше ніде не бачила.

Балакучий ПУП:

– От і я про це... Я довго думав, як влучно відповідати на ці... Перевірянки. А одного разу прокинувся і придумав модель. Точніше, пригадав простий спосіб зворотного сценарію. Перепрошую, а який театр ви відвідували востаннє? Які фільми, серіали дивилися?

Дівчина ЗБВ (не надто відволікаючись на Балакучого ПУП):

– Я серіали не люблю, у мене й телевізора нема. І в інтернеті не дивлюся, вони сильно крадуть час. А в кіно й у театр востаннє водили ще в школі, давно.

Балакучий ПУП:

– Ну, не так і давно...

Дівчина ЗБВ:

– Що?

Балакучий ПУП:

– Перепрошую, мій сарказм – це більше профдеформація, ніж щось особисте. А ваша відповідь дуже класична, я б сказав – статистична. Ніби нічого дивного, у мене теж телевізора нема, але ж... Не вважайте за грубість, я мушу озвучити перелік словосполучень у вигляді назв, котрі вам ні про що не скажуть? Чи похизуватися кількома гучними проектами, аби знову переконати порожнечу у фактах своєї біографії? Це не те щоб образливо, а... Непристойно, от і все. Мене можна загуглити в зображеннях, зрештою, і не довелося б довго розпитувати. Людям стало лінь навіть гуглити, і це також прикро, бо багато на що вказує. А взагалі – тема творчості... Дуже тонка й надто інтимна. Це ще одна моя висока мрія, котра збулась. Дуже неприємно, коли в безмежно блакитний, неосяжний світ мене-дитини хтось сунеться, не роззвувшись, та ще й зі шматком лайна на підборі... Ай... Знову. Перепрошую ще раз. Я іноді сумую за тим усім, аж до сліз насамоті. У втілюваних мною образах сховане моє серце, якби вам було цікаво таке почути...

Дівчина ЗБВ *(перебиває і наполягає, а не запитує):*

– Мені цікаво. Ви все тримаєте у секреті, але продовжуєте стверджувати, що ви – "відомий актор".

Балакучий ПУП *(на хвилю ніяковіє):*

– Що ви, ні! Таке стверджувати? То моветон. Подібні заяви не личать митцю. Буду об'єктивним: в галузі я досить-таки міцно посів своє місце. І там, де мені треба, доволі впізнаваний. Загалом, режисери, вітчизняний і трохи зарубіжний кастинг-департамент, з ким доводилося працювати, мене цінують. І досі запрошують. Пригадав тут дещо.... Дуже інтимне, але я поділюся: знаєте, яким компліментом мене іноді одаряють колеги? Таке буває нечасто, але комплімент завжди один і той самий: "Ви – крутий". Ось як! *(Він щирий і близький до того, аби пустити сльозу щастя)*

Дівчина ЗБВ *(неприховано іронічно):*

– Та що ви кажете?

Балакучий ПУП:

– Теж важко в це повірити? Але – так. Уявляєте, як таке почути? І саме через типаж. Мені вдалося монетизувати свою... Негативну харизму. Усі антагоністи світу, наймерзенніша покидь: убивці, маніяки, наркоторговці й просто наркомани, аферисти, нечестиві чинуші, злочинці усіх мастей та областей, сатаністи, маги, гробарі-некрофіли, просто психи, епатажники й ексцентрики, усі худі та довгі – це мої персонажі й абсолютно комфортні мені Образи. Ось, недавно пропонували зіграти мародера-гвалтівника, я залюбки погодився, адже актуально, як ніколи. Записав самопробу, мене затвердили, але не склалося – якраз вийшли на марш, довелося перепросити. Є один секрет, котрий насправді не є секретом, якщо ви колись надумаете податися в акторство...

Дівчина ЗБВ *(ніби категорично, але кокетує):*

– Я? Ні, божезбав.

Балакучий ПУП:

– Ну чого, все в житті трапляється, часи мінливі. Крім того, у вас для того є всі дані, принаймні зовнішні. Секрет, той, що не є насправді секретом, полягає в тому, що, граючи, нічого не треба награвати. Все вже є отут, всередині кожного з нас. *(Придивляється пильніше до Дівчини ЗБВ):* – Якщо воно насправді є. І його лише варто відпустити, вивільнити. Не грати, а гратися, мов дитина. Гра-ти-ся! Гра-ти-ся! *(Плескає по-дитячому в долоні):* – Тоді справджується те, заради чого виник сам театр як явище! І глядача в залі мурашить в екстазі від того усього, бо й тебе самого мурашить...

Дівчина ЗБВ дивиться на вилив Балакучого ПУП вкрай серйозно – чекаючи, коли він припинить. Той помічає реакцію, стихає.

Балакучий ПУП:

– Так, мене, точніше, моєї зовнішності остерігаються самотні дамочки десь у темних заковулках, але ж насправді я не той, кого в мені можна з переляку побачити. На підтвердження тому – тварини й діти.

Дівчина ЗБВ (*чіпляється, мов за нитку при розслідуванні*):

– Що ви маєте на увазі?

Балакучий ПУП:

– Мене люблять всі на світі коти, собаки, риби, птахи, плазуни, комахи... Якщо вони при здоровому глузді. І, найголовніше – діти! А цих малих засранців не ввести в оману, повірте. Вони бачать справжнє ество! Лізуть на мене й зовсім не бояться. А я завжди маю в кишені якісь цяцьки, дрібні даруночки.

Дівчина ЗБВ:

– Ваші діти?

Балакучий ПУП:

– І мої теж, авжеж. Загалом – усі діти. Я їх обожнюю, і вони до мене линуть. Такі миті дотику... Це як... Як на полотні Мікеланджело, пам'ятаєте цю картину?

Дівчина ЗБВ (*друкує, мов навіжена, не відволікаючись, облизує губи*):

– Уг-гу.

Балакучий ПУП:

– Щоразу тендітна й водночас надпотужна часточка тепла від Всесвіту! Ніби запорука того, що соціум отією навалою невігластва й заздрощів не здатен зачорнити мою одвічно дитячу душу, навіть змаргіналізувавши мене як плотську істоту. (*Мрійливо замовкає на який час, а Дівчина ЗБВ невпинно і вже висолопивши язика клацає клавіші; Балакучий ПУП продовжує*): – Я перекваліфікував свій наче б то недолік в принаду! Крім того, я не був такий вже аж чорний та висохлий, як оце зараз. Кілограмів на п'ятнадцять дороднішим, мав цілими передні зуби, добре чув на всі вуха, та і дим від голови не йшов. Мені дуже пощастило. Почастило віднайти свою нішу. Мовою реклами й маркетингу, це стало моєю УТП – унікальною торговою пропозицією...

Дівчина ЗБВ:

– То ви і в рекламі знімалися?

Балакучий ПУП (*зітхає, йому важко – багато чого треба пояснювати*):

– Та авжеж... Але дуже-дуже мало. Скоріш, випадково й зовсім неохоче – і таке буває. Ішов назустріч стосункам, або за плюс-мінус пристойний гонорар. З моїм фейсом хіба, що передчасну кончину рекламувати. (*Пробує сміятися і знову не дочекався тотожної реакції*): – Просто... Я не люблю протиставлень у рекламі. Це у більшості випадків нечесна гра. Персоніфіковані антагонізми в таких комунікаціях завжди карикатурні. Але зараз я про те, що будь-який недолік, насправді – ніби-то недолік – можна й обов'язково треба використати як достоїнство. І так я намагаюся вчинити поступово з кожною з моїх, як я вважав, хиб. Звісно, ще є над чим працювати, але це значне досягнення...

Дівчина ЗБВ (*перебиває*):

– Ви вживали наркотики?

Балакучий ПУП (*з піднесеного стану стрімко здувається*):

– Сьогодні?

Дівчина ЗБВ:

– Ну... Можливо й сьогодні – ви так багато говорите... Але, загалом, як у вас із наркотиками?

Балакучий ПУП (*стає їдким*):

– З наркотиками у нас все гаразд. Без наших наркотиків у вашій медицині – ніяк. Але ми заходимо в кримінальну площину, зазвичай за це світить строк і... Це важливо: ви хочете купити, чи продати?

Дівчина ЗБВ дуже натхненно друкує.

Балакучий ПУП (емоційно вибухає):

– Нащо ви це все нотуєте? І що саме ви там нотуєте? Для чого? Чи для кого? Вас торкає те, що я занадто обізнаний? Та я родом із тих часів, коли вживати усю підряд хімію було ознакою гарного смаку. Кожен двійочник знав, хто такий Пірогов, які його заслуги в польовій медицині, і як кристалізувати опіум з городини за допомогою доступних аптечних інгредієнтів! Зараз кажуть, чи вже й не кажуть – то було в тренді! Батьки на роботі а ми, безумовно, вміті, одягнені й начитані, але – діти вулиці, котрі належали самі собі. І під впливом одне одного. Звісно, ми перепробували все, що траплялося! Тоді я теж дивом лишився живим, а багато хто – ні: гавкнули у тенетах недбальства. Крякнули від передозу, як тоді заведено було казати. Занадто живо ви цікавитесь подіями моєї юнацької давнини. Недоречно тридцять років по тому визначати в мені наркомана чи залежного від будь-чого. В такому разі запишіть, я наполягаю, запишіть це дослівно: одного разу я спробував одностатевий секс, мені це не сподобалося, і я переконався, що то не моє! Запишіть це, чуєте? Я наполягаю!

Дівчина ЗБВ згортає докупи папери, гордовито виходить з кабінету, не промовляючи більше ані слова. День-ніч-день-ніч за вікном, синхронно вмикається та вимикається настільна лампа.

Балакучий ПУП (сидить сам і продовжує говорити):

– Я таку прикру історію недавно почув, ніколи б не міг подумати! Від побратима з перших вуст. Він міцно посварився із сусідом, не стану вдаватися в деталі, бо то не моя історія. А сусід виявився ще тим кмітливцем: щойно війна – здимів як переміщена особа. Але встиг підкинути до садиби побратима якогось іржавого кримінального брукху ще часів Другої Світової. І доніс, куди слід. І ось, людина розраховує на власні сили, власне, розраховує сили, тягне жили, пнеться, оминає перешкоди. Нарешті має гарну оплачувану роботу, гарну ділянку і будинок, дружню сім'ю, статус, репутацію, пристойне резюме. Починає навіть сплачувати податки! І виділяти кошти на благодійність! А що важливіше, робить це без будь-якого примусу чи тіньової мети, витрачає на це безцінний ресурс сумління. Кидає все, добровільно йде захищати країну, аж тут – р-р-р-раз! Стикається із системою. І в одну мить стає підозрюваним, скоренько обвинувачуваним і одразу ж засудженим. Родина його від війни не тікала, але після впровадження – побратим сам на тому наполіг – виїхала за межі країни. А покупцем їхнього дому через аукціон та третіх осіб виявився хто, як думаєте? Звісно, сусід, хто ж іще.

До кабінету проникає Улесливий Слизький Тип, за ним тягнеться шмат туалетного паперу, що прилип до підбори. УСТ дістає з-під поли та з кишень білого пальта папери, баночки для аналізу сечі, незграбно намагається запхнути їх до паперової теки з написом "Справа №" (або "Дело №"). Баночки розкочуються столешнею, падають, деякі проби розливаються. УСТ відвертається і дзюрить, наповнюючи їх знову.

Балакучий ПУП (продовжує говорити):

– Презумпція, кажете? "Ми такого не чули, а значить цього нема!" Здобутки й досягнення? "То все нечесним шляхом, кожен із нас так уміє!" Відкриті джерела, кажете?" Ні, це все підтасовано, в нас таке бувало не раз!" Свідчення очевидців? "Що ви! Всі вони проплачені! А-та-ту!" – цькують його немовлята системи. "А-я-яй!" – торопають в обличчя грубі пальчики-сосиски суспільства. А офіційні мегафони трублять: "Він і на війну втік, аби уникнути відповідальності! На плаху його!" І ось уже формується новітня біографія цього каламутного типа. Злодія, сволоти й падальника. Нелюдя! А насправді ж усе... Не так? Чи тепер уже навіки так?

УСТ не чує і не бачить Балакучого ПУП, немов непомічений зникає, "акторськими засобами" наслідивши на підлозі, перекинувши стійку-вішак.

День-ніч-день-ніч, до кабінету вривається розпашіла й розпатлана Дівчина ЗБВ, за нею, розчепіривши руки, хтиво надиться Підтоптаний Гусаристий Штабничок. Дівчина ЗБВ не сідає в крісло, а навстоячки похапцем починає переносити дані зі стосу паперів до комп'ютерної бази. ПГШ ладнається ззаду, задирає Дівчині ЗБВ плаття та починає її користати. Папери на столі

змішуються від заповзятих рухів – ПГ Штабничок товче Дівчину ЗБВ щосили. Вона друкує вже й носом, і всеньким обличчям.

Балакучий ПУП:

– А ви знаєте, що "бунтар" як термін у негативній конотації існує лише в кириличній літературі? В усьому іншому світі він зветься "новатор". Новаторами були більшість геніїв, котрі рухали соціальні процеси та науку. У темні часи майже всі вони зазнали краху за життя. Саме через їхню геніальність їх було засуджено, осміяно та страчено сучасниками. Це, так звані, месії, котрі змінювали світ, виявляючи хиби в загальноновизнаних системах та пропонуючи шляхи вирішення. Наприклад, новатором є описаний в юдейській міфології Ісус...

ПГ Штабничок (не припиняючи акту):

– Що ти там пиздиш? Ану, завали своє їбло, хуятино! Ісусом-блядь, вони прикриваються! Покайся, бо я тебе покаю як умію! Тамаро, запиши це!

Дівчина ЗБВ (підмахуючи):

– Записую! І якщо хочете – матюкайтеся, це нормально. І законом це не заборонено! Можете поплакати, не соромтесь, якщо треба, іноді це потрібно і варто собі дозволити вивільнити...

ПГ Штабничок (грубо притискає рукою спину Дівчини ЗБВ, остаточно розпластує її на столі):

– І ти пиздюгУ свою завали! Дозволялка-блядь.

Дівчина ЗБВ (близька до оргазму):

– Це нова метода, яку нам спустили згори...

ПГ Штабничок різко стягує Дівчину ЗБВ, запихає її під стіл. Видно, ніби він бере її за голову та робить фінальні потужні рухи, ледь не перекидаючи стола. Чути рвотне кавчання Дівчини ЗБВ.

ПГ Штабничок (примовляє, дивлячись донизу):

– Не смикайся, це класичний метод. Бо я і є гора. І я спускаю!

ПГ Штабничок крекче в екстазі, нарешті стає, спершись на стільницю руками, а з-під стола навколішки швидко виповзає Дівчина ЗБВ. Вона розпірхана, гучно відхекується та витирає рота. Дівчина ЗБВ сідає, випростує долом ноги, спирається, знеможена, спиною на стола. ПГ Штабничок виходить з-за "робочого місця", переступає через Дівчину ЗБВ і покидає кабінет, на ходу зацібаючи матню на своїх галіфе. Одразу повертається і несподівано навішує розмашистого ляпаса Балакучому ПУП. Одночасно б'є дзвін, здійснюється інтершум поля бою. Пацієнт хапається руками за голову й голосно видає моторошний суцільний стогін. ПГ Штабничок слухає те виття з насолодою, мов симфонію вальсу, майстерно диригує й завершує, динамічно виводячи жестом із затяжної фермати, "обрубує" коду. Балакучий ПУП замовкає, забирає руки від голови. Прослідковується, наскільки знебарвилося його обличчя, а в очах порожньо.

ПГ Штабничок (демонічно):

– Ледь був не забув. На комісію захотілося?

Балакучий ПУП дивиться десь в одну точку й знічено крутить головою "ні".

ПГ Штабничок:

– Не пизди!

Дівчина ЗБВ (неголосно підтримує начальство):

– Чув?

ПГ Штабничок (до Дівчини ЗБВ):

– Не пизди! (Продовжує до Балакучого ПУП): – А хуя хазяйського посмоктати не хочеш? Контузія – це не поранення. Іноді й не травма. Навіть повторна, і навіть повторна-повторна! Всі ми контужені! І я контужений, і вона!

Балакучий ПУП горісно всміхається.

ПГ Штабничок:

– Не віриш? Хочеш перевірити? Тобі документи показати? Гімно-блядь.

Балакучий ПУП на всі запитання ПГ Штабничка крутить головою "ні".

Дівчина ЗБВ активно киває на підтвердження кожного вислову ПГ Штабничка. Коли він виходить, Дівчина ЗБВ і Балакучий ПУП очікують на ще одне повернення, і той-таки повертається. Стоїть деякий час, пригадуючи, нащо він повернувся. Дивиться на Дівчину ЗБВ – вона, продовжуючи сидіти біля стола, покvapливо випинає в його сторону свій задок. ПГ Штабничок змахує рукою, мовляв – не те. Але згадує, підходить до Дівчини ЗБВ і витирає чобота об її коси, вона йому активно допомагає. ПГ Штабничок переводить погляд на Балакучого ПУП. Той затуляється руками і ногами від можливого удару, зиркає з-поміж ліктів. ПГ Штабничок дістає пляшку коньяку і довго цмулить із горла, не відводячи погляду від Балакучого ПУП. Допиває до краплини, бере голову Балакучого ПУП мов кавун, широко розчепіривши пальці, і смачно нею занюхує.

ПГ Штабничок (Балакучому ПУП):

– Отепер ніштяк, як казали узбеки, забивши осетина. Це ще як Я служив. Коли ще армія була як армія. Попросирали все-блядь. (Сплювує на підлогу): – Кутак сарасан, джаляп. Чув таке? Це той самий хуй, тільки в голову і на східний манер. (Спочатку ніби дружньо пестить голову Балакучого ПУП, а потім відтягує йому вух): – Побалакай мені ще тут, то я з тебе живого чи мертвого шкуру здеру. Спишу і продам. Я і так спишу й продам, але ти мені ще побалакай тут. І живучі ж, кончені сука-блядь-наркети!

ПГ Штабничок знову замахується, але не розрахувавши, переїщить рукою в стіну. Він белеміє від болю, але стерплює. Дівчина ЗБВ зойкає та має намір підхопитися, командир зупиняє її жестом.

ПГ Штабничок (до Дівчини ЗБВ):

– Сидіти! (Далі – до Балакучого ПУПа): – Ну, все! Тепер тобі точно пизда!

Коли ПГ Штабничок вкотре покидає кабінет, двоє чекають на наступне пришествя. Цього не відбувається, Дівчина ЗБВ пробує підвестися, заточується, падає на чотири кінцівки.

Дівчина ЗБВ:

– Фух-х! Оце командир! Коман-ди-ри-ще! Бойовий! Як же ж нам повезло! Тепер у мене буде у-бе-де. Бро, ми з тобою заодно!

Дівчина ЗБВ виповзає рачки, показуючи дружнього, стиснутого "в одне ціле" кулачка.

День-ніч-день-ніч. Ніч одного разу затягується, коли наступає день, за столом вже сидить Функціонер У Флісці, на голові у нього натягнута біла панчоха, котра приховує обличчя, на кистях рук – бездоганно білі рукавички. Блимання "день-ніч" продовжується, ФУФ постійно робить рукою жест "заходьте-виходьте", і це всі його дії. До кабінету поодиноці й групами заходять тьмяні, мов тіні, хлопці й дівчата. У них на головах – чорні, іноді червоні панчохи, з-під широких одерж клаптями звисають шматки багряної матерії. Темні постаті якийсь час стоять перед столом із понуреними головами й виходять, керовані змахом руки ФУФ.

Фіксується день, зі шваброю та відром у руках до кабінету заходить Огрядний Дядько з в гротескному жіночому макіяжі, у перуці, одягнений в санітарку. Він курить, на його волохатих ногах чоловічі діряві шкарпетки та рожеві гумові шляпанці. Од не зважає на ФУФ, недбало протирає підлогу, потім тією ж шваброю на столі, скидаючи залишки паперів.

Балакучий ПУП (кволо, ніби виправдовуючись):

– Я знову повівся, як сліпе теля. Ні, не повірив, але дав їй шанс. Хотів ще щось дуже важливе сказати, і не можу пригадати що. Я холерик, я завжди багато говорив. Знаю, це дратує, коли надміру. Але я ніколи не ніс беззмістовної маячні, як заведено, чи не казав неправди. Я продовжую наголошувати, що кожному-кожнісіньку свою тезу можу аргументовано довести, надати докази, або вказати джерела, звідки я взяв цю інформацію... Саме інформацію! Або ж навести відповідні приклади, якщо це, наприклад, уявний образ чи авторська метафора. Що? Про що я щойно говорив? Можете нагадати? Я дуже став раптово забувати. Я їм кажу – обриває напівдумки, немов приліт у бліндаж – ляп! А вони мене поблажливо виправляють: "Може, ти хотів сказати "напівслові"? Я їм кажу – думки болять найдужче, а вони ніби знущаються: "А не сверблять?" І я постійно мушу комусь себе доводити, обґрунтовувати... А коли усі ці голоси зовні і в моїй голові замовкають, я чую, як глибоко-глибоко в мені рюмсає маленький хлопчик.

Од нишпорить шухлядами у столі, щось розпихає по кишенях, наостанок видобуває добрий шмат уже надкушеної ковбаси, видно, що він знайшов те, що шукав. Од здуває з ковбаси пил, знімає волосся, що поналипало, та починає споживати. Підійшовши до Балакучого ПУП впритул, Од стоїть непристойно близько своїм пахом до задертого догори обличчя пацієнта, жує та споглядає згори Балакучого ПУП. Од починає ревізію кишень Балакучого ПУП, знаходить там контейнер з пігулками й радо їх приймає, відригуючи. Жестом Од вказує Балакучому ПУП, щоб той продовжував говорити. Натомість зі своєї кишені Од дістає пригорщу чорних пігулок і засипає їх цілу жменю Балакучому ПУП до рота. Балакучий ПУП ще трохи белькоче, чорні пігулки випадають із його рота, Од підпихає пігулки назад, але таки заохочує жестами Балакучого ПУП, аби той не замовкав. Скоро Балакучому ПУП стає важко говорити, він змовкає. Од робить "вуа-ля" руками в сторони, апелюючи до зніченого пацієнта, по-батьківськи зверхньо плескає Балакучого ПУП по щоці, виразно поправляє крізь халат свої геніталії, висмикує з-під пацієнта дитячого стільчика й виходить за двері.

День-ніч-день-ніч, Балакучий ПУП продовжує лежати, скоцюрбившись, на підлозі. Фіксується день.

ФУФ (вказує рукою, ніби хтось щойно увійшов):

– Присядь поки.

Балакучий ПУП підводиться з лежачого стану, потім з сидячого і фіксується в позі навприсядки, схищує на колінах передпліччя, вкладає на них голову, мов янголя на тій же картині Мікеланджело.

ФУФ:

– Направлення, ще направлення, перенаправлення... І майже всі – з цивільних установ. Ще й протерміновані! Ти що, знущаєшся з мене? З чим я тут маю працювати?

Балакучий ПУП:

– Таке спитали... Ви ж знаєте, що просто вдовбаному на голову, як оце я, добитися хоча б одного такого направлення – практично неможливо. Ви ж на кожному кроці вживляєте в нас свою істину: "Контузія – це не поранення, і майже не травма! І взагалі – це некоректний застарілий термін, забудьмо його назавжди!" Скоро, поки термін ще не забули, боюся почути, що контузія – це корисно. І кожен мусить отримати її ще під час курсу молодого бійця прямо на передовій. Але серед цивільних лікарів є люди. І фахівці своєї справи. А чому, коли, і чікими стараннями ті направлення, а разом з ними й діагнози стають недійсними – це... Законодавство. Плюс відома вам схема і, може, нарешті спробуйте попрацювати зі мною, а не з паперами? У вас особисто я вже втретє.

ФУФ:

– Дуже розумний? Щось я тебе не пригадую.

Балакучий ПУП:

– Тоді краще не треба. Бо я... Відкушу вам обличчя. *(Зважає на відсутність у того обличчя, поправляється і на хвилю скаженіє)*: – Цього разу я точно відкушу тобі голову і виплону собакам!

ФУФ:

– О-го-о! Ану, цить, цить. Ша, друже, не треба цього. Думаєш, ти хамством і погрозами зумієш переконати цілу військову медицину в тому, що ти – дійсно псих? Всі ми знервовані. Ти хоч бачив справжніх психів? Навіть я, і то їх не бачив. Тож, не буде по-твоєму, солдатику. *(Заглядає в папери, іронізує)*: – Ой, дуже перепрошую – молодший сержанте. Повертайся до своєї частини і привези мені дійсне направлення, якщо хочеш, щоб я тебе оглянув. Де зараз твої? Чого мовчиш? Я питаю, де стоїть твій підрозділ?

Балакучий ПУП:

– Мої усі в землі лежать. А залишки стоять на смерть.

ФУФ:

– Іронія та сарказм – наше все. Почуття гумору – чітка ознака душевного здоров'я. Але тобі я би так не радив. Це я вмю гарно посміятися. І навіть уповноважений. І навіть зобов'язаний це робити. Ось, дивлюсь не результати твоїх аналізів... Морок! Чого тут тільки нема! В лабораторії на ще одного такого реактивів не вистачить. Ти ще живий там сидиш? Тебе до стелі не підкидає? Жартую. А ось, читаю твою електронну форму-анамнез. І тут дійсно є з чого посміятися... Скривився? Важко жити, не розбираючи чужих слів? Ти ж розумний! Чи ні? Розумні люди – не ті, що багато знають. Ті, що багато знають – лопатою кидають. Чув таке? А розумні керують тими, хто кидає лопатою. Ти – простий ерудит, природжений кидач лопатою. Завчив десяток словосполучень на всі випадки, і все, то весь твій розум. Знаєш, звідки я знаю? Бо ти на тих словосполученнях навіть не заїкаєшся. А щось нетипове тебе спитай – одне бе-бе-бе-белькотіння. То я й не питаю, щоб отого не чути. В-а-ажко тобі, бачу. А мені з вами як важко! І хтось же вас натаскує? Чи це вірус якийсь? Чи канали в телеграмі? Привідкрию тобі фахову ширмочку: вас одразу видно, бо вас, по-перше, небагато; друге – всі ви недоречно в'їдливі, надміру активні; по-третє – оперуєте одними й тими ж категоріями. Прямо штампи й кліше, як під копірку злизано! Але, ладно, забудь. Ось ця форма слідуватиме за тобою всюди, доки існує цифровий світ. Хоч біткоїни в неї вкладай, настільки надійний ресурс. Прикинь, тебе не стане, а ми ще довгі роки зможемо напевне сказати, що ти таке було. Отже, читаємо, що в нас тут на тебе. Ум-м-м! Як гарно написано! Видно, хтось із колег добре вчився у школі. Ага, ага... Та ти тут чимало нагородив гімна на поле, як казав наш політрук, тобто – очільник служби морально-психологічного забезпечення. Ти, як не крути, а звичайний систематичний наркоман з численними пережитими передозуваннями. Це все записано з твоїх слів. Ще й барига! Це ж треба до такого додуматися – пропонувати штатному психологу зілля прямо на прийомі! Ще й в асортименті! Ні стида, ні сорому, зовсім береги поплутав! Читаємо далі – переживає симптоми білої гарячки, хоч вживання алкоголю заперечує. Само собою, класичний випадок – не п'ю, але білка хапає. Наркологія, друже, це – ціла клінічна дисципліна з віковичною тяглістю та напрацюванням досвіду. Зараз заведено казати толерантно до вас, убогих – соціальна терапія. Читаємо далі: аферист, комфортний кримінальний авторитет... Це мені не до кінця зрозуміло, але ладно, проїхали. Словом, майже коронований злодій у законі! Що тут ще? Заявляє, що він нацист і радикальний атеїст. Ну, тут нема нічого дивного – часи такі, але... Месія! Ого-го-го! Невіруючий синбожий! Теж для нас нічого нового, це майже тенденція. Та-а-ак... Періодично вдає брутального й агресивного правдолюбця, що виражається в... Б-б-б-б-пф... Ну, ясне діло – роздвоєння особистості... На біполярочку косиш? Ладно, дивимось далі: маніакально схиблений... Що? На ґрунті (тваринної) в дужках педофілії? Як це? *(Пробує уявити, йому вдається)*: – Фу, навіть якщо це частково правда, а тут не може бути неправди, то все одно – це огидно, друже. О-о-о! Стверджує, що він – відомий актор. Повний аншлаг! Не анамнез, а сміттєзбірник. *(Робить паузу)*: – Нічого не вийде, чуєш, друже! Май хоч якусь самоповагу! Ти звичайний зарозумілий егоїст. Самозакохане стерво. Я тебе наскрізь бачу! Комісуватися хочеш? Але яким способом! Хіба є щось на протилежній чаші терезів настільки цінне й вагоме, аби такого на себе наговорити? Репутаційні втрати – чув таке? Ні? Не годиться так, зовсім негоже. Та добре... Добре, що я добрий. І переважно врівноважений. Як тобі каламбурчик? Що, і це слово незрозуміле? Ладно, забудь. Призначу тобі каламбурне... Тобто – амбулаторне лікування.

Повертайся до частини, пий таблетки і бий собі того москальського гада, скільки тобі влізе. Не дякуй. На здоров'я! Чи ти, може, ще на щось скаржишся?

Балакучий ПУП:

– Там написано, що я гей?

ФУФ:

– Гей? *(Скролить мишкою, "вдивляється" в монітор)*: – Ні. Чого-чого, а такого тут нема... Але ти ж і хи-и-итре створіннячко! Перестрахуватися рішив? Щоб, у випадку чого, на твій захист стала міжнародна спільнота? Ні, друже, ти не гей – точно. Навіть і не мрій! Я це неозброєним оком бачу. І в історії хвороби такого нема. І не буде! Сексуальна орієнтація – це давно не діагноз, ми ж тут не пальцем роблені. А двома! *(Резоче)*: – Це жарт, забий, тобі не дано. А до гея з твоєї стартової позиції ще брикатись і брикатись, бажано привселюдно.

Балакучий ПУП:

– Я і справді не гей, просто поцікавився.

ФУФ:

– Задовольнив свою цікавість? І що далі?

Балакучий ПУП:

– Дай мені якоїсь отрути, щоб я здох. І нікого з вас більше не бачив.

ФУФ:

– А-а-а-а... У нас таке не проходить, як казав пріснозгаданий. Просто здохнути кожен може! А воювати за тебе хто буде? Я, чи шо?

Балакучий ПУП:

– Тоді ти, чи шо, випий якогось зілля і здохни. "Пріснозгаданий" же ж замполіт проповідує: "Хоча б на одного ворога менше – на крок ближче до перемоги". *(Через силу починає сміятися)*: – Це єдине моє до тебе творче побажання.

ФУФ:

– Е-е! Це хто кому ворог? Сюди дивись! Чуєш? Хто кому ворог? *(Клацає пальцями)*: – В очі мені дивися! Ти не заривайся, дезертир усратий! Якщо взяти всі твої балачки до уваги, то тебе не лікувати, а розстріляти треба десь у підвалі! Без суду та слідства, за кодексом честі й воєнного часу! В першу чергу здохнути мають такі, як ти фантазери! Соціально небезпечні й небажані елементи. Тільки спочатку перед Батьківщиною обов'язок мусиш виконати. Тоді, може, нормальним людям і заживеться краще. Де твій супровід? Як це – нема супроводжуючого? Хто тебе звідси має забрати? Зовсім поприпухали там у себе, чи що? Давай, дуй звідси. Наступний!

Балакучий ПУП іде, з силою продираючись крізь Музик, котрі проходять через сцену. Грає Бісова тема, ФУФ ламано й гротескно танцює під неї, залізши на стола. Всі зникають, лишаючи Глашатая з тарелями.

Третя дія

Дійові особи:

Музики й Глашатай

Авжеж – той самий, що й **Балакучий ПУП** та **Чубук**;

Тулуби – непривітні чи недолугі істоти у відповідних образах та в огидній кількості;

Старий – 60-річний з гаком доброволець, у якого сиві навіть вії;

Тьмяні Тіні – ті ж, що й **Темні Постаті** й **Силуети** в умовах бойових дій;

Вцілілий Вояк – воїн, котрому пощастило; його виконує **Авжеж**.

Посеред сцени росте кущ.

Глашатай:

– Маємо Третю дію, з чого я особисто дуже радію, пані та панове! Сцена про аберацію круг куща та столицю Нідерландів! Прошу!

Глашатай лупить у тарелі й зникає, з іншого боку з'являється Авжеж, мовчки ходить периметром сцени та зиркає по закутках. Із закутків до Авжежа вишкіряються Непривітні Тулуби.

Тулуб 1:

– Так ета для гражданських семьсот за суткі, а для ваєнних – тисяча. І ета ещю спасіба скажіте. Ми к вам, на самам дєлє, очень лаяльні. У вас же там зарплати ого-го! Ви же там харашо палучаєте. За то, шта людей убіваєте. Ну вєдь ета же правда, правда вєдь? А правда глаза режет – ми ета ещю в хароших, не то, шта сейчас, мультфільмах віделі. Так шта – тисяча, і не меньше.

Тулуб 2:

– Питання наболіле, безперечно. Невдовзі ми винесемо його на порядок денний і, якщо на те буде політична воля, то можна сподіватися, що в найближчій і навіть осяжній перспективі матимемо не одне, а цілий спектр вкрай важливих на сьогоднішній день рішень.

Тулуб 3:

– Але давайте поміркуємо разом: жертвуючи на озброєння або навіть просто на армію, чи не стає людина спонсором війни? А чи, може, й тероризму, сама того не відаючи? Пам'ятаймо, знищення собі подібних – то є гріх! Свідомий чи несвідомий. Тож помолімося, браття й сестри, аби уникнути такої необачності, іншими словами – диявольської спокуси! Алілуя!

Тулуб 4:

– А хто вас сюда звал? Ми вас не звали! У нас всьо била і била всьо харашо, пака ви не прішлі!

Тулуб 5:

– Та якби ж я міг! Я б пішов! А я не можу – у мене ж пальці! Куди я з такими пальцями? Ні, я ходив! Кажу – дайте мені автомата, я їх там, сука, всіх перестріляю! Або візьміть хоча б патрони заряджати! Ні, ти нам не підходиш. Так і кажуть! І вигнали мене з воєнкомата. Це ше тоді. Зараз я пас. Як ні, то ні. Я вам шо коняка туди-сюди бігати? Але я тако хочу, щоб прямо сюди – як уїбенило! І в млин, і в дамбу, і у хвермерське хазяйство, і в те-це-ка те йобане! І щоб у ту Польщу. І в німців. Щоб рознесло к-хуям все на світі, тоді, може, і зашевелилися б трохи по-настоящему. Я б тоді став, на них тай подивився б! От прямо мічта у мене, щоб усе – к-хуям! Ну, бери давай, за мічту!

Тулуб 6:

– Так а хулі ані мнє сделають? Я-блять етат... Па статусу не беженец нахуй, а етат... Сука-переселенец. Са всімі палнамочіямі. Ета шоб ти панімала. Ну і шо, шо две тєсли? Ти предлагаєш, шоб я на пазапрашлагоднем лексусе пазорілся? У мєня ещю і мазераті нехожена стайт, так шо із етава? Я не сабіраюсь перед табой атчітивацца, курица. І ваабще, тє шо завідна? Купі себе тоже. Шо, слабо? Іді работай, ніщебродка-блять... Ілі варуй. Слабо-блять, варавать? В тюрьму баішся? Так сама і учі сваю мову, ана мнє нахуй не нужна, на ней адін-хуй нікто не разгаваріваєт. Разве шо міластиню в ютубе прасіть: "...хрістараді, на виканання очень баєвих апєрацій!" Я їх тудя не пасилал. Ну і шо, шо в їх дамАх живьом? А ані пака там, гдє живут? В наших же дамАх і живут!

Тулуб 7:

– Мені всіх жалко. З тої сторони теж мами плачуть і чиїсь діти гинуть. Війна – це страшно. Не думаю, що там хтось сильно хоче сюди йти. А їх женуть, тай вони мусять. Як уже й наші.

Тулуб 8:

– Я, наприклад, вважаю, що всі ми – жертви містифікації вселенських масштабів. Невже жоден з отих шахедів так і не попадає в ціль? Хочете сказати, що росіяни настільки недолугі, що не можуть їх безшумними зробити? І чого вони починають летіти щодня в один і той самий час, мов за розкладом? І тривоги виють як за рознарядкою. Нас просто дурять для того, щоб тримати народ у страху й злиднях! А в новинах тільки й брешуть – то дванадцять штук збили, то сімнадцять. Хто збив? Де? Уламки тільки якісь падають на наші ж домівки. І оці планові відключення, це ж профанація чистої води. Згадайте ковід. Нізвідки взявся, і десь дівся. Отут точно щось схоже. Просто один в один!

Тулуб 9:

– Вони звідти знаєш скільки сюди людського добра вивозять? Та ти що! Пруть не тільки золото й техніку, а меблі й навіть одяг! Самі розказують – мародерять по-страшному. А ти чого думала, їх туди тягне? Вже постріляні й покалічені, а знов і знов туди їдуть, наче їм там намазано. Та мабуть-таки намазано! Казали, що вже й сутенерством заробляють – тут дівчат набирають, і туди везуть. А що ж ти думала! Кому війна – не дурний сказав!

Тулуб 10:

– А мнє похуй, за мене батя парешал. Сишь, ваєнний, я к тебе пака іщю па-нармальнаму абраццаюсь! Ти хоть знаєш ваабще, хто у меня батя? Да я ща сам тебе челюху на раз винесу! Не веріш? Давай праверім? Тада сгінь атсюда. Гаварю – не засланий гарізонт, тЄла камуфляєє!

Авжеж іноді сахається тих висловів, іноді дивується їм чи сміється, подеколи – затуляє вуха, аби не чути. Він виходить наперед куща посеред сцени, сідає в позу Мамає, заплющує очі й робить довгий видих. Збоку з куща вилазить Старий, одягнутий військово по-домашньому. Обережно підкрадається, вдивляється в Авжежа, знімаючи із себе окуляри. Авжеж, не розплющуючи очей, повертає голову до Старого й теж ніби вдивляється в нього.

Старий:

– Боженько милий... Це ти?

Авжеж розплющує очі.

Старий:

– Таки-ти! Мене заплющеними очима вже не підманути. То, бува, зву-зву, тебе нема. А ти візьми, отак неждано.... А я зараз у кущі живу. Мене клініка не прийняла. Вже третя. Кажуть, що я несповна розуму. І надто розумний. Але ж я саме через те й скитаюся! Ти знаєш, про що я. І як вони так уміють все перекрутити? Зате там повно вгодованих рожевоощоких "пацієнтів". Ніби й військові – по кальсонах видно, а наче й... Ні? Не пійму. Ходять тако парочками, щебечуть між собою. То і я був заговорив до одного-другого: "Братинко, те-се..." А вони пихаті якісь, брезгують мною, пики вернуть, наче я їм у борщ нагадив. І видно – прокрапані добре, відпроцедурені, бо лоск аж вухами стікає. Я й слова людяного не почув – чогось матюкаються до мене масними губами. Поряд ціла тічка собак, і ті зиркають сумно в очі й хвостами метиляють, а ці – люди ж, а гиркають, гавкають мені в ноги, мов плюються. Наче ж психоневрологічний диспансер – бував я, надивився на наших бідолах, а тут інше – ніби в санаторій для начальства потрапив. Ні, було там кілька душ, сиділи тихо по одному на лавках, дуже важкі – в очах морок і провалля, і говорити не можуть. Або не хочуть. А ти... Як мені зараз до тебе звертатися? Позивний маєш?

Авжеж (тут вперше озвучується ім'я персонажа):

– Авжеж, маю позивний.

Старий:

– Нівроку позивний, я й не чув, щоб тако якое витівкувато називалися.

Авжеж дістає кiset, люльку, набиває її та розкурює. Передає Старому, котрий тим часом умостився поряд. Старий бере, робить кілька затяжок, трохи кашляє, передає назад, вони так продовжують на двох курити й говорити стиснутими голосами.

Старий:

– Сам я не дуже той-го... Та що там – геть і не пробував жодного разу! Але в мого сина позивний Гамстердам. Казали – саме через це, тож можна й причаститися. Пам'ять збадьорити. Чув, може, про такого – Гамстердам? Ні? Ну, нічо, нічо. А ти, Гавжежику, просто на перекур до мене, старого, заскочив, чи, може, поживеш трохи?

Авжеж:

– Та, схоже, трохи поживу, як пустите.

Старий:

– Тай як не пустити? І чого це ти до мене на "ви"? Люди до бога на "ти" моляться, а я що таке, щоб мені ви-кати?

Авжеж:

– Вам же багато з чим доводилося миритися? Мусите змиритися і з цим. Вам дуже личить, аби до вас шанобливо зверталися.

Старий:

– Але ж гарно припросив! Я згоден, хай буде.

Авжеж відволікається, ніби щось почув, віддає люльку Старому, підводиться й швидко зникає з поля зору. Старий якийсь час пахкотить Авжежевою люлькою, потім привстає й тихцем спостерігає з-за куща. Бачить щось настільки раптове й несподіване, що аж присідає й затуляє рота рукою. Визирає знову й полегшено видихає – йому привиділося. Сідає, квапливо робить вигляд, ніби не спостерігав. Випростав руку з люлькою, передаючи її гостю. З того боку, куди пильнував Старий, з'являється Авжеж, сідає поряд Старого, бере з армійського ранця, запалює кілька свічок та ароматичок, ретельно їх розставляє, приймає з руки Старого свою люльку. Заглядає до чаші – вона порожня. Вибиває попіл, знову набиває, підпалює, затягується, передає Старому.

Старий:

– Ні, я поки що – не той-го... Бери сам... Бо я, братиночко, мабуть вже... Трохи розібрав. Пробач мені, старому дурню, але вже таке привиділось, не-доведи-господи! Ти пішов, а я сидю собі, щось міркую до куща, а тоді підводю очі – гляды! І тако бачу, як ти спокійно говориш із якоюсь дівкою. А вона, зразу видно – нарвана якась і смикана. Потім дивлюсь, а ти – хвать! І відкусив їй голову! Їй-бо, бачив! Натурально взяв тако, відкусив, виплюнув, розвернувся і йдеш назад. Такий простий – руками бовтаєш, щось наспівуєш. Точно, як мій Гамстердамчик. А та, он і досі ввижається, що без голови тріпається, мов та курка. *(Привстає, дивиться):* – А, ні, почовгала. А голову, бачив? Пси упірвали й потаскали десь отуди, за смітник. Ой-бо-о! Таке страшне мерещиться, так шо я поки шо – пас, не обезсудь.

Авжеж:

– Від канабісу в чистому вигляді зорових галюцинацій не буває. Слухові – так, іноді трапляються. Ще може здаватися, ніби крізь товсту лінзу світ показує, від чого реальність наче викривляється в периферію. Немов аберація на фото. Це все. Максимум. А рожеві слоники чи крокодили, які летять небом – то для дитячих анекдотів. Хіба-а-а що – дуже яскраві й потужні внутрішньо-зорові, уявні мислеформи. Як наслідок розширення свідомості вони, ніби проекція...

Старий:

– Оце воно, воно! Ти все правильно, Гавжеже, кажеш, братиночко, як у воду дивишся. Так і було. Але тако, мов наяву – хвать! І відкусив. Гм... Інтересно.

Старий милується тим, як Авжеж медитативно затримує й випускає дим.

Старий *(тримався недовго):*

– А, чорт із ним! Дай-но, я ще одну потягну. І більше не давай! На сьогодні мені точно хватить, їй-бо. *(Затягується)*: – Добряца, ти диви!

Авжеж:

– Жодного секрету – трішки хорошого тютюню на дно чаші. А, ні! Ще чубука зранку почистив.

Старий:

– Гавжежику, ти пробач мені, старому дурню, але... Крутить у голові, ну несила просто втерпіти, так кортить взнати. Знаю, ти ж поділишся зі мною. Га? Поділишся?

Авжеж:

– Що саме? Хочете взнати, що я їй говорив?

Старий швидко киває головою, прикладає до грудей кулаки.

Авжеж:

– Авжеж, з вами поділюся усім, що маю. Я її спитав, дослівно: "А пам'ятаєте, як я казав вам, що мені дуже зле фізично, і морально я надломлений, але перебуваю на піку своїх можливостей, у станах, котрі раніше мені були недоступні. Що рівень допусків – максимальний, пам'ятаєте? Що я не просто наступний, а вже практично останній серед своїх? Про архетипи пам'ятаєте? Нашу розмову на самому початку бесіди? Доповідав вам, що з Мудреця поволі усвідомився в Жреці, а потім накопичив ресурсу й самотужки виріс у Блазня. А потім, сам того не бажаючи, але мусив стати Воїном, і став ним – справжнім Захисником. І як ви мене потім аж на дно, в самісіньку Жертву скинули. Всі ви, функціонери гуртом, на пару з підаром. Пам'ятаєте? Ні? Я ще розказував, як малим змахував зі столу тарілки з ненависною манкою, навіть не торкаючись їх. І про свою питому шизоїдність, яку вдалося перепрацювати в надважливу для виживальника складову. А про результат 9 із 10 на стрільбах у дальню мішень, а потім виявилось, що у мене весь боєкомплект невідстріляний, і кожен-кожнісінький патрон в усіх обоймах... Пам'ятаєте? Але як же фактурно ви мене слухали! Кращий зі спогадів того дня. А як нишком гуглили термін "амбівалентність", почувши від мене, пам'ятаєте? У вас же в очах інтерфейс Гуглхром-спасителя був намальований! З іконками та ярликами. Це печально. Ви ще потім видали нагора, як справжній вікі-фахівець *(імітує машинну озвучку з неправильними наголосами, недолугими інтонаційними перепадами)*: – "Амбівалентність – це психічний стан роздвоєності, співіснування протилежних відносин або почуттів.... *(вимикає ші-диктора)*: – Що ви маєте на увазі – множинна амбівалентність? Як це?" Я тому розказував про внутрішньо-мозковий штурм на чотири особи, а потім забив, пам'ятаєте? Ні? Нецікаво таке пам'ятати? Я вас тоді пожалів. Але я Блазень, а Блазень в ієрархії архетипів вищий навіть від Мудреця. Це Мартопляс і Скоморох. Шутяр при дворі. Лукавий, але його зброя – то правда. Дивно, авжеж? Постійно на волосині, але рішення в його владі. А Юродивий біля ратуші? Якого мідяками за пророцтва й одкровення вшановують. І не доведи розуму його образити, аби доля не покарала. Не чули? Вас же мама вчила, що не можна над такими глумитися. Забули? То я нагадаю. Бо й картярський Джокер сюди ж... А він – найсильніша карта в колоді. Я не маю права дати себе побити, тобто – перемогти. Бо це неможливо. Не вірите? *(Затягується)*

Старий (слухає дуже вдумливо):

– Та-а-ак... Вірно мовив, до ладу. А вона що?

Авжеж:

– Та до біса її, "хто" вона чи "що"? Мені її відповідей не треба. І без того знав, що прісне й несмачне. Не встигла навіть шиєю хруснути.

Старий (підхоплюється, сплескує один раз пальцями в долоню):

– А я шо казав! Я казав, шо це бачив! Я казав! І бачив! Тако – хвать! І виплюнув собакам! Ану, дай-но, дай ще мені цього купажику чаровитого.

Авжеж (спокійно):

– Не дам.

Старий (дивується):

– А чого?

Авжеж:

– Ви мені наказали: "Більше не давай". Хіба смію послухатись?

Старий (присідає поряд):

– Ех! Прости мені, старому, за ці соплі й панібратство... Але як побачив тебе, Гавжежику, братиночку мій, то вмить одчув – от із ким-ким, а з тобою я би сів на одному полі срати. Зразу полюбив. І бога в тобі, і як людину, і як брата... Як сина свого, Гамстердамчика, полюбив. Як kota єдиного... Шо воно там, бідне без мене? Він у мене сліпенький, котик мій, Пантелейчик. От би всі, як ти, довкола...

Авжеж (перебиває):

– Та не треба таких усіх. Світ би перевернувся. Вистачило б, аби кожен був справжнім.

Старий (покректує, ховає сльозу, лізе в куц):

– Ехе-хех, ти дуже мудра й обізнана... Сутність, якщо тако на контужену голову придивитися. І шо ти тут забув? Я в космос, спати. І ти не тиняйся, добре? Якийсь неспокій в атмосфері.

Авжеж:

– Втомився я вже тинятися. Стане там на мене місця, у вашому космосі?

Старий (вистромляє голову з куц):

– Ще й як стане!

Авжеж:

– А ви мені про сина свого, Амстердама, розкажете. Добре?

Голова Старого зникає в куці, гримає грім, водночас гасне світло. На дальньому звуковому тлі чути далекий гуркіт, свист і прильоти мінометних снарядів, блимає блискавицями. Локально висвітлюється верхній ярус сцени, на ньому видно Старого: він у бойовому спорядженні, неспокійно крокує з одного краю підмосток в інший. Судячи зі звуку, прилітає зовсім неподалік, Старий пригинається, лається та показує дулю в бік уявного ворога.

Старий:

– А чорти б тебе брали! На тобі, сучий враже, свинособако підарська! Хай-но, я до тебе доберуся!

Одразу ж прилітає знову.

Старий (пригинається активніше):

– А срава мамі твоїй! Я до тебе-таки доберуся! Хай-но, хай-но!

*З-за лаштунків лунає лейтмотив **Звитяги**, стихає. Старий розказує та показує свою історію, з'являються допоміжні персонажі – Авжеж, він же – Вцілілий Вояк та основний слухач, з ними – Тьмяні Тіні в бойовому спорядженні – відтворювачі подій.*

Старий:

– Може ти чув таке, а може – ні, але в нашому підрозділі батька з сином чи рідних братів на позиції разом не споряджали. Не пускали, тай годі. Пояснював ротний медик, є якийсь ефект чи синдром... Забув, як він зветься, що замість того, щоб воювати, старший тільки й дивитиметься за

меншим, аби той голови не вистромляв. І тоді з обох нема зиску, лише наражаються ще дужче. І гинуть, як правило, обоє. Статистика, мовляв. Я йому говорю – то ж навпаки, мені тут з ума сходить, поки він там, а якби разом, то наче під боком, одне одному підпруга. Ні, каже, не так. Ну, не так, то й не так. Мій хлопчина й без мене на позиціях – бог! Я б ніколи не подумав! З першого виходу стало ясно – дано йому! І всі наші це знають. Якщо на закріплення позицій старшим групи йде сержант Гамстердам, то і дійде без втрат, і води, і павербанків донесе, не поскидає по дорозі, і завдання виконає – утримає й відбуде, скільки тра, і грамотно виведе групу, ще й трофеїв чи язика приволоче. У кого хоч спитай, тільки й чутно в рацію – Гамстердам та Гамстердам! І вдачею веселий, високий, потужний, як я оце, тільки великий! І рудий, як я. Роздобув собі кулемета на сім-шістдесят-два, і тягався з ним, вилазки за боєкомплект робив, бо в нас же тільки "п'ять-сорок-п'ять". Позиції наші добре знав, орієнтувався гарно. Ото прийде з бойових і каже – ох і косив я їх, батьку! Вдень вони пруть, каже, а я замаскувався добре під перемішаний ґрунт і заліг тишком. Чую – в радіусі наді мною дронів поменшало, і тако збоку-збоку заповзаю наперед, аж-аж їм під самі ребра і тра-та-та-та-та – поклав кількох! І змістився, тра-та-та-та-та, і змістився. Вони залягають, а я – гранату туди, ще гранату! Вони починають у свої рації волати, їх знов підіймають у наступ, а я ще насиплю їм повну пазуху, і, поки їхні дрони мене вишукують, своїми манівцями катьом назад! І хлопцям своїм команду кричу: "По норах!" І вкопуємось, зариваємось чимдуж, поки їхня арта їхній же сектор разом з ними накриває. Толковий хлопчина, нічого казати. Сміливий. Аж занадто, як на мене. Це я вже згодом дізнався, що він на позиції і за себе ходив, і за мене занадився. У нас же з ним не лише прізвище, а й ініціали однакові. В наказі позивних не пишуть, а я ті групи в телефоні не читаю ніколи. От, хитрун малий! А я був уже й до ротного сваритися ходив... А той каже мені щоразу – поїдеш забирати хлопців. Тай так я і їздив, хоч не водієм, а електриком числився. А це ждуть ось, із сутінок мав групу вивезти, бо заміна ще у світанок, у ранковий коридор пішла. А моїх нема, тай нема. І по рації чув, як Гамстердама кликали, якісь команди давали. Жаль, зв'язок обривчастий, не розібрав нічого, і в наші рації тільки в ту сторону чути, а звідти – ні. Я вже був не всидів, сам дав запит, а мені хтось каже – не засирай ефір. Що ж, і то правда. А я малому на вихід подарунок привіз. Мені хлопці колись давно обіцяли, а днями передали, ось, картуза. Дивись, що написано! Гамстердам! (*Дістає з-під бронжилета кепку з написом AMSTERDAM*): – Думав, порадує свого пацанюру, він каску скине, я обійму його й на голову йому того картуза натягну. Щоб усі бачили, хто тут Гамстердам! Я вже всі очі видивився, до тієї рації смикаюся – а вона тільки шкварчить. Аж тут – глядь – на випаленому обр'її, між покороблених високовольтних опор ніби щось замельтешило. І не розльоти землі, а наче хтось телепає. Звідти реве дужо та зблискує, але-таки йде один, зі сторони вогню. Шкандибає страшно, падає раз-по-разу. І не встає подовгу. Мені аж в грудях похололо – чого він сам? Може, перший з групи? А, може, й підар який заблукав – було й таке – блукають багацько ж і наших, і їхніх. І в полон, буває, тако здаються, куди дітись... Та ні, думаю, на підара не схоже – дуже точно на орієнтир іде. Я автомата за спину перевернув і кинувся назустріч. Мені малий – як шоферу – автомата з коротким стволом роздобув. Спочатку я біг, упрів зразу, трохи й захекався. Просто йду, наскільки можу швидко, бо пригнутий же ж. А воно, як водиться на підходах, свистить та падає вправно, але чорт-розбери за яким розумінням, і неясно, коли й куди наступного чекати... І смердить трупаниною – страшно. Ну, ти піхота, в курсі. Вітром там його далеко носить, а це – в мою сторону, чим я далі, тим дужче. Дихати не мав чим і скоро ухляв зовсім. Дихало забило, ще й зранку якась туга в грудях надломилася... Я старий, але ще при силі наче, а тут... Ліг, утиснувся в землю-матінку рідненьку, сухими губами її в пилію цілую, але вже й порятунку для себе не прошу, тільки б сина обійняти... Трохи перепочив і знов іду, хустку на носа начепив, страху нема! Чую – гурчать, пролітають якісь птахи, іноді зависають наді мною – а чи наші, чи їхні – не розбери-пійми-господи. Я й голови не підіймаю – що на них дивитися, що я там побачу? Толку з того ніякого, хіба придурком себе виставити, рукою помахати чи дулю тицьнути. Уже як вога якого має скинути, то скине. Що ти посеред поля на нього подивився? Тільки слухай і на переходах не зупиняйся. Темп і траєкторію руху міняй та під ноги дивись. Щоб він задовбався, гімно таке, стабілізуватися. Це мені мій малий розказував. А хлопці радили зразу збивати їх, не розбираючи – наш то, чи чий. Але малий каже, що коли тебе вже бачили, і ти пробуєш його збити, то в багатьох випадках дуже скоро прострілюють увесь сектор з важкої. Хоч їхні, хоч наші. І спасу шукай на тому світі. Отакі діла. Тож я рішив, що краще тра донизу пильнувати, аби на пелюстка якого не наступити чи павутини не потягнути. Ним же там стільки насрато, залізничкам клятим! Це мені ще повезло, що отих еф-пі-ві-шок тоді не було. Так би налетіли на червоне, не жаліють, гади, по п'ять-шість штук на одного впертого бійця. І валандаюсь отак уже з годину, наче на одному місці товчусь! Але коли думки зайняті, то ногам легше, вони самі собі переставляються. І що я там пройшов! Лише малий відрізочок!

А до лінії, до самого нуля-нулесенького, без трьох копійок п'ять кілометрів, як зараз, по карті пам'ятаю. Словом, добрався я до того солдатика як умів – і рачки повз, і по-пластунськи, та все собі молюся – аби то був він... І-таки добрався. І домолився...

Старий насилу дочовгує до Вцілілого Вояка, на ходу розщібаючи та скидаючи з себе елементи спорядження, у тому числі аптечку й флягу. Падає, хекаючи, поряд з ВВ, пробує до нього говорити, але той лише марить. Старий мацає в себе за спиною і, не знаходячи фляги, лається, обзиває себе старим чортом та безтолковщиною, вертається до місця, де скинув частину споряди. Забирає звідти флягу, гАряче п'є сам, підповзає до ВВ, заливає йому рота.

Старий:

– Отямся, дружалику, скажи хоча б що! Молодчинка! Ану, пробуймо встати. Р-раз! Іще ривочок, тут небагацько, півтора-два кілометри, не більше!

Старий припідіймає ВВ, той намагається триматися, одна нога в нього перетягнута турнікетом. Разом вони під свист прильотів дістаються в інший бік сцени на другому ярусі. Старий садовить ВВ спиною до опори, сам осідає поряд, обоє натужно стогнуть.

Старий:

– Братиночко, знаю, болює, знаю, тяжко терпіти... *(Зазирає до аптечки пораненого, вона розхристана й порожня; знову мацає себе за боки, але власну аптечку був скинув):* – От же ж, старий чорт! Безтолковщина! У мене й знеболу нема ніякого. Але ти тримайся тями, хлопче, не втікай від мене, чув? Скажи, дружалику, де вся група? Де командир ваш?

ВВ:

– Нема групи. Побило всіх. Всіх до одного...

Старий:

– Не вірю! *(Тріпає ВВ за барки):* – Я не вірю, що всіх! Тебе ж не побило! Де Гамстердам? Гамстердам де, питаю?

ВВ (скидає з-за плеча чохол від спальника):

– На заході Європи, столиця Нідерландів. Ось... Забрав, що міг. Подумав, якщо донесу, то хоч когось із нас поховають по-людськи...

Старий дивиться скляними очима на мішок, з якого звисають червоні стрічки, клапті брунатної матерії. Потім поволі розтягує мотузку й дістає звідти людську голову. Він обіймає її, починає ридати. Потім видобуває з-під бронжилета й натягає на ту голову кепку з написом AMSTERDAM, цілує в щоку, пестить та знову горне до себе.

ВВ (крізь памороки):

– Мене підарський дрон всю дорогу вів... Добре, що не з яйцем. Мабуть, просто навідник.

Старий (раптово опановує себе, кладе голову до мішка й закидає собі за плече):

– Дружаню, ти молодець. Сам собі кров зупинив, вийшов живим, зброї не кинув... Командира з поля бою виніс... Молодчинка, хлопче. Ану, дай-но, гляну, що в тебе тут. *(Старий запихає руку ВВ під броню, дивиться, що крові нема):* – Мокро, липко, але чисто. Ану, встаємо, поволі, поволі, встаємо... Ідьмо, братиночко, треба звідси тікати, бо і я чую, що вже пристрілюються...

Старий знову тягне ВВ верхнім ярусом, світло гасне, інтершум далекого бою та ближніх прильотів ущухає.

Старий (голос у темряві):

– Ото й усе. Тепер Гамстердам – то лишень столиця Нідерландів, прекрасної країни на заході Європи. На добраніч, Гавжежику. І гарних тобі снів, сину.

Авжеж (голос):

– Добраніч... Батю.

Через сцену проходять Музики й виконують куплет **Звитяжної** теми.

Епілог

Дійові особи:

Музики й Глашатай

Хуярин-Боярин – несподівано підлеглий;

Тамара – вона ж Дівчина ЗБВ з відкушеною головою;

Фараон – пан командувач;

Ад'ютант – Фараонів тачкопхач;

Наполеон – самонадіяний штабний, котрий перестає таким бути в одну мить;

Бойовий – справжній командир;

Авжеж – колишній житель куща;

Старий – колишній житель куща, котрий першим прийняв рішення;

Антоніна – дівчина-боєць;

Ще два Наполеони та інші ряджені – не розбери хто;

Вої – оратори фінального Зойку.

Звитяжна тема сходить нанівець, підступно тихо звучать акорди теми **Бісової**. На цей раз Музики сцени не покидають, а займають місце збоку на нижньому ярусі сцени, де продовжує рости кущ.

Глашатай (відокремлюється з-посеред Музик):

– Для тих, хто терпів та чекав, Епілог настав, пані та панове! А тим часом у балдіно-клубі "Лясів-Тряс" – засідання оперативного штабу та виворіт подій. Прощу!

Глашатай доречно під акомпанемент лупить в тарелі, чим дає музичному супроводу розгулятися на повну міць. Виконуються куплет **Бісової** теми та варіант приспіву.

Бісова тема

2. Панує тихо-тихо, ворожить тихо ніч...

Комусь поталанило, хтось знову першим лізе в піч,

А ми й собі хотіли, та нам сумління не дає, бо є!

Це як належна сила – пожати кожному своє. Йє-йє-йє-йє!

Приспів:

Раї з батогами, пЕкла з хорогвами,

Вертепи з курвами, театри з херувимами!

Бо я – інспектор болю,

Я сутінковий троль, дієз я і бемоль,

Я – иній на ріллі!

На другому ярусі сцени – антураж клубу та неонова вивіска "Балдіно Лясів-Тряс". Мов дефіле на подіумі, з'являється бравий Хуярин-Боярин. Стан його піднесений, голова перебинтована білим, рука в гіпсі на поворозочці, груди помітно прикрашено значком. Він характерним рухом ніг у такт підкреслює свою причетність до музичної композиції. Спочатку непомічена, увесь час за спиною Хуярина-Боярина ховається Тамара. Їй соромно. Елементи вбрання видають в ній Дівчину ЗБВ та вказують на відкушену голову. Акомпанемент стихається.

Хуярин-Боярин (*через плече, не дивлячись на помічницю*):

- Хто сьогодні ще в наряді?

Тамара:

- Наче всі. Чи майже всі.

Хуярин-Боярин:

- Що значить "майже"? Куди мої очі дивились? Ладно. Це ми що, перші?

Тамара (*гортає сторінки записничка, завчено їй не надто радісно*):

- Перші серед кращих (*останні слова доспіває*), і кращі се-ред пеееер-ших.

Хуярин-Боярин (*вдоволено*):

- Ну, власне, стабільність – наше кредо. Запиши, гарний гімновий рядок. Ох,чую, скоро притчами забалакаю!

Тамара береться шукати ручку. Хуярин-Боярин розвертається до неї трохи більше, якийсь час зневажливо спостерігає за її діями. Тамара впускає блокнот, дістає планшет, той не вмикається... Невдоволений Хуярин-Боярин, перестає дивитися на Тамару, чвиркає губами й говорить ніби сам до себе.

Хуярин-Боярин:

- Ні, я з самого початку бачив, що ти тупенька. Але... Мабуть, будемо з тобою прощатися. Ні вкрасти, ні посторожити. Нема ніякого толку. З усіх же сторін волають – треба щось мінять! Значить – будемо традиційно мінять кадри.

Тамарі образливо. Вона, вгнувшись у тінь та рюмсаючи, тихо покидає сцену. На подіум манірно випензлюють персонажі в костюмах з елементів військового одягу різних епох. Хтось із них – попарно, танцюючи карапет. Груди багатьох прикрашені брошками, значками, мов нагородами; дехто з "парних" прямо на подіумі урочисто чіпляють одне одному ті прикраси, вшановуються реверансами. Серед них також відповідно ряджені Глашатай з тарелями й іншою перкусією та Бас-Барабанщик зі своїм інструментом. Вони чуттєво до подій грають разом зі своїми Музиками; вони також джінглюють сцену – грають литаври, доречні перкусійні вкраплення; музичний супровід у потрібні моменти гучнішає чи змовкає. Останнім під оплески виходить Наполеон. Хуярин-Боярин поштиво відсторонюється, Наполеон робить "руку на бедро" на передньому краї, стає неподалік Хуярина-Боярина. Хуярин-Боярин користується моментом, панібратськи береться обіймати Наполеона, палко розцілюючи в усі щоки.

Хуярин-Боярин:

- Вітаю вас, шановний! Ріднесенький мій! Не пам'ятаю, ми на "ти" чи на "ви"?

Наполеон (*тріпається лялькою в цупких обіймах*):

- Звісно, на "ви"! Ми ж разом гусей не пасли.

Хуярин-Боярин (*продовжує у світському форматі*):

- Тай як воно, ваше? Де пропадали? Не чути, не видно вас, уже переживав – чи живі, чи є серед нас на світі? Розкажіть!

Наполеон (*поправляє після обіймів своє вбрання*):

- Тіпун вам! Та що мені розказувати... Пана командувача знову змінили. На пана командувача. А так – мало що змінилось. Усе наряди, наряди, наряди...

Хуярин-Боярин (довірливо):

– Я приїхав сьогодні особисто знайомитися із паном командувачем, жать, так сказати, руку, не мав іще честі. А за наряди... Це правда – наряди вимотують! Хто, як не я, про це знає. Наш комбат пішов у відпустку, роботи дочорта, і все на мені одному. Як той казав, за цими п'янками нема коли й сто грамів випити.

Наполеон:

– Є таке. А ви?... Не пам'ятаю, як вас звати, десь трохи, бачу... *(Киває на значок, на бинти, рухами показує бугі-вугі)*

Хуярин-Боярин (спочатку вдає, ніби не второпав):

– Ви про що? А, це! Та то ерунда. Вискакую з окопа, бачу – взвод підарів суне. І прямо на мене! Чи взвод, чи більше, хіба мав коли рахувати! Але – чорно! А я стою один в чистому полі, сам-на-сам із ними. По-правді, тут нема ніякої моєї заслуги, просто так вийшло, що всі наші перебзділи, а я не побоявся. Ну, от такий я – нічого не боюся, і все тут! Кабами, градами, смерчком, тайфуном накриває, танк по мені гатить, вогами сипле, зі сто двадцятих мінометів з трьох боків фугує, осколки свистять, а я, значить, вискакую з окопа, але тихенько, щоб ніхто з наших не чув, і не бачив, беру в долоню зразу дві гранати, вириваю зубами кільця, бо друга долоня теж гранатами зайнята, широченько так замахуюсь і... Чую – як трісне! Та як стригне мені, аж сюди, у плече! Геть і памороки забило! Добре, хоч гранати встиг кинути, а за ними і з другої руки, то так усі наші через мене й урятувалися. Але мене самого добре нашпигувало, вважай, що вбило. Я цілих два місяці – сам не знати де, зниклим безвісти пробув. То добре, що начмед наш – справжній мастак, чисто по кусках мене склав. Підлатав капітально. І по документах усе провів грамотно, я йому досі могоричі ставлю. То я ще місяць лежав у госпіталі, потім ще місяць у санаторії на реабілітації, а потім – зо два тижні комісії... Хотіли комісувати. Але я в строю, як бачите! Не без того, прийшлося декому й на лапу давати. Ну, як кинути неньку нашу, Батьківщину, в таку скрутну годину? О! Вірш напрошується. А комісія, між іншим, за свій рахунок! Бо за ці дні зарплатню не нараховують! Ох, і натерпівся...

Наполеон:

– То групу зробили, чи так ото?

Хуярин-Боярин:

– Ну! Ображаєте! Група в мене вже й до того була. Але, аякже, до медалі представився, вже й отримав ось. Хотіли орден давати першого ступеню, але ця моя скромність... Вона мене в могилу зведе! Постидався, тай відмовився. І знов, без усякої віддишки – із задка, так би мовить, одразу на передок. Із задка – на передок! Он, Тамара не дасть збрехати, гранати подавала. *(Озирається):* – Тамара! Ти записала про Батьківщину? Де ти ділась? От, безголове. Ні, треба щось точно міняти.

Якийсь час Тамара вже стоїть на нижньому ярусі сцени, вражено слухає розповідь Хуярина-Боярина. Поряд неї – Авжеж, виліз із куца. Їхні обличчя – на рівні Хуярина-Бояринової дупи, або й нижче.

Тамара (не витримує, кричить фактично в гузно начальника):

– Він бреше! Він постійно всім бреше! Це він **ЙОГО** бив і руку собі пошкодив! *(Показує на Авжежа):* – А голову, щоб з бодуна не репнула, ще вчора зранку замотав, тай так і ходить!

Хуярин-Боярин (не чує Тамари, лише глибоко чухає між сідницями):

– Щось у сраці засвербіло... Ви не знаєте, що б це означало? Ні? Слухайте, якщо треба, я можу швидко рекомендувати. *(Дістає з кишені такий самий значок)*

Наполеон:

- Ні, ні. Я за таким не гонюся. В мене цих цяцьок уже повні шухляди.

Тамара починає ридати, пригортається до Авжежа, той її обіймає. Тим часом на верхньому ярусі ввозять Фараона – він напівлежить в одноколісній тачці, яку з-заду, щосили впираючись, пхає Ад'ютант. Одразу за ними штовхаються ще два Наполеони – менш розкішно вдягнені, втім – ідентифікуються саме як Наполеони. Вони продираються до подіума, й чубляться на передньому краї, намагаючись одноосібно відтворити па "руку на бедро".

Наполеон (з огидою про конкурентів, дещо інтимно до Хуярина-Боярина):

- Як не самозванець ряжений, то спецпризначенець.

Хуярин-Боярин:

- Та що ви кажете? Хто? Пан командувач?

Наполеон:

- Тіпун вам брат! Оті двоє. Непрстойне явище. Але на війні як на війні.

Хуярин-Боярин:

- Алягермо-калягермо.

Наполеон:

– Так-так. Б'ємось із цим, боремось як можемо... Важко. В одного батько – шишка в кадастрі, в другого – син у міністерстві. А я сирота... І жодної, здавалось би, управи. Але, якщо ви хочете бути обізнані, у мене свої ключики до комірки.

На верхньому ярусі з'являється також Бойовий, жестом перепрошуючи за запізнення. Він у простому штатному однострої, підтягнутий, простує не подіумом, а в робочому порядку, не чекаючи дозволів, одразу стає в шеренгу. Ад'ютант збентежений, він підскакує до Бойового і намагається приладнати йому дурнувату рожеву пелерину, Бойовий відмахується.

Бойовий:

- Блядь! Коли це вже скінчиться?! Та відійди від мене!

Фараон (переживує, вказує на Бойового кісткою курячої гомілки):

– О! Якраз і запізнився, і запит є. Сьогодні буде ряд призначень і перепризначень. Значить, цього – на телебачення. І в усі фейсбуки. Він бойовий, хай собі десь там і балакає. Щоб тут очі не мозолив. Все одно нікуди не дінеться. Нам потрібна критична... Ця... (Крутить зап'ястком з гомілкою, добираючи слово)

Ад'ютант (підказує):

- Думка.

Фараон:

- Маса.

Присутні на верхньому ярусі кивають та аплодують.

Бойовий (до Фараона):

- Але я там потрібен, на передку! Я ж усе покинув, і сюди!

Фараон:

- Щось у голову стрельнуло, чи що? Це наказ! До виконання!

Фараон рухом голови дає знак, Ад'ютант відтворює цей знак, і двоє Наполеонів чинять тиск на Бойового.

Бойовий (борсається, він один некарикатурний і справжній):

- Та ви що, зовсім.. Я бойовий! Не підходьте, бо я вас поламаю-нахуй. Я потрібен на нулі! Ніхто не знає ситуації краще за мене! Коли ми почуємо хоча б один притомний наказ? Скільки можна цієї бздурі? Невже всі тут подуріли?

Бойового все ж витісняють з виду. Хтось із ряджених теж скидає з себе маскарадну накидку та спускається з верхнього ярусу на нижній.

Фараон:

- Ну, що, зібралися? Всі вкошкалися? Тоді почнемо наше засідання традиційно з ушанування тих, хто голову поклав. Хвилиною мовчання.

Фараон намагається встати з тачки, не може, йому береться допомагати Ад'ютант. Після коротких неоковирних спроб Фараон припиняє хвилину мовчання.

Фараон:

- Всім досить. Дякую. Швиденько пройдемо порядок денний, нагальні, загальні питання, і розбіглися служити кожен на свої місця, відповідно до посадових інструкцій. Що по списанню? І хто?

До Фараона діловито ступає Наполеон – це звично його зірковий час. Він хвацько клацає перед Фараоном підборами, видобуває з-під камзола стосик паперів, подає Ад'ютанту. Ад'ютант, в свою чергу, передає документацію Фараону. Той бігло її продивляється, нещадно плямкаючи куркою.

Фараон:

- Мізерненько якось. Зовсім погано. Недостатньо. Сам сходиш на передок і перевіриш, чи справді коректну і в повному обсязі інформацію надають тобі твої підлегли. До наступної доповіді якщо повернешся живим, то першим ділом роз'їбеш всіх підлеглих, трохи повиганяєш оте мат-тех-кодло туди ж, бо самому тобі більше не захочеться, і повір мені! Показники виростуть так стрімко, що аж зашкурить! Іди і служи, воїн. Якраз он, вакансія бойового відкрилась.

Фараон жбурляє папери Ад'ютанту в обличчя, той оперативно збирає їх і пережбурлює в обличчя Наполеону. Наполеон збезчещений та ошелешений. Хтось із придворних падає непритомним. Колишній Наполеон злазить на нижній ярус, почувается ніяково у своєму вбранні. Хтось із Музик допомагає йому зняти ті камзол і шляпу, вдоволено одягає їх на себе.

Хуярин-Боярин (*іронічно хм-кає в сторону колишнього Наполеона*):

– А ти як хотів? Ключики в нього, ти подивись. Гусей він не пас! Я теж не знаю, як тебе звати, то й що? Всі під сонцеликим ходимо!

Фараон дає знак і місце Наполеона поблизу Хуярина-Боярина займає один із тих Наполеонів, хто чубився.

Хуярин-Боярин:

– Вітаю з призначенням. Табуреточка давно під ним хиталася. Коли до такого віку дожив та нічого так і не зрозумів, то вже не вправиш. Я так скажу – багато балакав зайвого. Нас не представили. Вас як величать?

Новий Наполеон верне писка, ніби він Хуярина-Барина не чує.

Тим часом на нижньому ярусі сцени з куща, крадучись, вилазить Старий. Він у повному бойовому спорядженні, пов'язує собі на шию багрян хусточку й намагається тихцем від Авжежа покинути обитель. Хтось із Музик легким освістом звертає увагу Авжежа. Авжеж залишає Тамару на Музик, наздоганяє Старого.

Авжеж:

– Бать, а куди це ти намилився?

Старий (*ніяковіє, ховає погляд*):

– Піду, той... Роззирнуся на місцевості.

Авжеж:

– Не обманюй. У тебе паршиво виходить. Навіть зі спини видно.

Старий:

– Та щось таке непевне наснилося, Гавжежику... Я прокинувся, тебе десь нема, думаю – сходю хлопцям на дев'ятому колі підсоблю, чим зможу. Нудно його сидіти без діла.

Авжеж:

– Тобі ж... Вам же без трьох копійок сімдесят! Хоч ви й кажете, що шістдесят! Ще не бачив, щоб так грубо підчищали записи в документах. У вас же в голові вже одна... (*Не знайде підходящого слова*)

Старий:

– Одна полова в голові, так і кажи. Ну, то й що? Ноги ходять, руки роблять. А хлопцям там, чую, тяжко самим без мене. Треба мені йти, Гавжежику. Я взяв із собою дрібку того... Тютюнцю чаровинного, що ти мені про всяк випадок поклав. Видко, випадок осьо, якраз і настав. Вибачай, що не спитав, але тако прикинув – якби спитав, ти б мені не відмовив...

Авжеж:

– Так! Ану, ждїть мене тут і нікуди самі не йдїть! Я йду з вами! Чекайте! Чули?

Старий ніби погоджується, але щойно Авжеж пірнає в кущ, подає знаки Тамарі та Музикам і хутко зникає зі сцени. Музики обступають кущ. Тамара безапеляційно стрічає наспіх зібраного Авжежа, а Музики поволі виштовхують його своїми тілами в інший бік за лаштунки.

Тамара (*гортає свій записничок, відкидає його від себе*):

– Вам у край необхідно пройти повний курс стаціонарного лікування! Причому – терміново! У вашому стані ви перебуваєте в зоні підвищеного ризику. Нічого доводити мені не треба, досить того, що в анамнезі – чорт ногу зламає. Крім того, я наполягатиму на вашому переведенні і буду клопотати, щоб вас хоча б на перший час... Призначили інструктором, наприклад...

Фараон:

– Так, давайте з приводу позаштатної ситуації. Я наказав до з'ясування обставин не розголошувати, то, може хтось і знає, а, може хто якимось дивом і ні. Історія, як на мене – безглузда і навіть у чомусь кумедна. Учора військовослужбовиця... Не наша, а з цих, присватаних нам кулеметників, підрізала... (*Чогось замовк*)

Хуярин-Боярин (*трохи загрався, до нового Наполеона*):

– Салка підрізала.

Фараон:

– Кому це там так вольотно? Ого, цілий замполіт приданого нам батальйону! Якраз той, з кого й спитати. Відповідальна особа, чи не так?

Хуярин-Боярин (*одразу демонструє виправку та вміння*):

– Так є, пане командувач! Прошу вибачити, каюсь, бовтнув, не подумавши. Дозвольте доповісти по суті інциденту?

Фараон:

– Дозволяю. Тільки доповідай буквально на пальцях – що трапилось, хто винен, і яких щодо неї вжито заходів. Нема коли сильно гарбатися у ваших провінційних етиках і моралях.

Хуярин-Боярин:

– Значить, як ви слушно зауважили – учора військовослужбовиця кулеметного взводу, повернувшись з бойового завдання, пішла до спеціально обладнаного місця, яке слугує бійцям за душову кабінку, і там необачно вступила...

Фараон (*різко перериває*):

– Стоп! Це важливо! Хочу все правильно уявити. Вона була по формі? Тобто – одягнена?

Хуярин-Боярин:

– Принаймні, вона була взута. Це незаперечний факт, бо якраз один її в'єтнамок і проходить по справі як речовий доказ.

Фараон (*гризе кістку*):

– Підходить, продовжуй.

Хуярин-Боярин:

– Отже, необачно вступила спочатку, перепошую, не до столу буде сказано, тим в'єтнамок у лайно, а опісля – в суперечку з головним сержантом зведеної роти та командиром тієї ж роти. Предмет суперечки і подробиці переповідати?

Фараон:

- Якщо там щось варте уваги.

Хуярин-Боярин:

– Ви, як завжди – в десяточку, пане командувач, у самісіньке, що-не-на-є, вічЕчко. Нема там нічо' цікавого. За нею давно водилися балачки, що вона скажена й незагнуздана. На вогневій позиції несла чергування всього якихось два тижні, не більше. Якщо бути точним – не знаю, треба в наказі дивитись. Вона вже звідти прийшла чогось на нервах, смикана. Тож абсолютно тверезі хлопці заперезивали, щоб Антоніна, так звати кривдницю, лишившись на самоті, не наробила собі якоїсь біди. Та не суть! Просто ввічливі побратими, так сказати, прийшли спитати, чи не потрібна вищезгаданій Антоніні якась братерська допомога. Можливо – моральна підтримка. Це ж як рідна сестра, тільки... Взута.

Тамара (*ридає і кричить з нижнього ярусу, вгорі її ніхто не чує*):

- Це неправда! Це знов брехня! Він бреше, і ви це всі знаєте! Ви потвори!

Хуярин-Боярин:

– На що Антоніна, на мій превеликий жаль, мабуть таки – виношуючи цей намір не перший день, з особливою зухвалістю суттєво пошкодила головному сержанту роти шкірні покриви голови. Точніше – роздерла обличчя. Ще точніше – голіруч розірвала йому щоку від рота до вуха. На чемні зауваження командира роти, цинічно відбила йому пахову зону неодноразовими ударами ноги, до слова – без вищезгаданого в'єтнамка. А також встромила командирю роти в область над ключицею свою зубну щітку ворсою всередину. Наголошую, хлопці були ані краплиночки в оці, на алкоголь їх задував наш начмед особисто. Антоніну одразу взяли під посилену варту, проведено багатогодинний допит, під час якого вона чинила опір, але добровільно в усьому зізналась. Ну, і за процедурою зловмисницю передано до комендатури. Там вона, знову ж таки, на співпрацю зі слідчими йшла неохоче, плуталася в показаннях і поведилася вкрай агресивно. Є очевидці, відібрано ряд свідчень, стоїть питання про відкриття провадження за статтею Карного кодексу "Нанесення тяжких тілесних ушкоджень".

Фараон:

- Чекай. Затуркав усю голову. Вона зізнання підписала? У внутрішньому розслідуванні.

Хуярин-Боярин:

– Аякже! Я присутнім не зміг бути, на жаль, але щойно мені доповіли, сам знявся з долікування і оперативно прибув на місце дислокації. Протокол допиту бачив.

Фараон:

- Добре. Дивись, не дайбоже через це виникнуть якісь незручності.

Хуярин-Боярин:

- Ручаюсь! У випадку чого – беру вину на себе!

Фараон:

– У якому це "випадку чого"? Давай мені, без оцих "у випадку чого". Де зараз ті двоє... Янголи-хранителі?

Хуярин-Боярин:

– Їх одразу доправили до госпіталя, вони проходять лікування по формі-сто як важкопоранені. Стан командира роти стабілізувався, наразі він перебуває в реанімаційному відділенні. Є подання на заохочення цих бійців позачерговими відпустками, моя помічниця вже роздрукувала подяки від імені командування батальйону. Наразі обов'язки командира роти...

Фараон:

– Не важливо. Ти сам як вважаєш – це все нормально? Що у вас там за бардак? Схоже, доведеться мені з тобою окремо поговорити. Як я вмію. Ти знаєш.

Хуярин-Боярин (*нетипово для нього низько й часто влоняється*):

– Дуже мучує із цього всього, пане командувач, дуже. Вже вибачайте. Ви просили без аспектів, так би мовити, морально-технічних, але без них картина є неповноцінною. Річ у тім, що в Антоніни, кулеметниці, лишилася вдома неповнолітня дитина. Я хочу сказати, що, це якою недбахою треба бути, щоби кинути малих діточок і попертися добровольцею на війну? В голові не вкладається! А якби її вбило не сьогодні-завтра? Мало їй, що чоловік, можна сказати, втік від неї. Ще у шістнадцятому, добровольцем. І загинув! То ще й вона хвоста задерла, дочекалася слухної нагоди, аби піти серед мужиків тертися, напругу колотити. Ще й грошенята регулярно щомісяця капають. І з бойових не вилазить – все їй мало. Яка кричуща безвідповідальність! Віктимна поведінка жінки – це небезпека для будь-якого, навіть найзгуртованішого чоловічого колективу! Я вже другу добу не їм-не сплю, геть не можу ні на ліжку глянути, ні в миску! Усе той її син-сирітка стоїть мені перед очима, думок не покидає... (*Стишується до інтимного воркотання*): – Клянусь, пане командувачу, аби розвіяти ваш до мене гнів та наповнити ваше всепрощаюче серце радістю, я завтра сам поїду, підріжу доброго салка. Знаю я тут точку, суто для своїх-своїх. Для мене в особистому порядку держать трьох підсвинків, і вони вже нівроку славні, можна колоти. Ще й співпало якраз, що мушу вину спокутувати, то свиню зарізати – це святе! Салко буде елітне, з двома прорістями, на соломі вишмалене, як ви любите, я уточнював. (*Обмінюються з Ад'ютантом поглядами та ледь вловимими жестами*): – І разом з іншими моїми шануваннями передам через наближених до вас осіб до вашої штаб-квартири.

Фараон:

– Ладно, давай сюди цю вашу кулеметницю. Заінтригував.

Хуярин-Боярин (*ніяково*):

– Пане командувач, але... Її під конвоєм передано до комендатури. Тут я безсилий.

Фараон:

– А я знаю, що ви всі безсилі, коли питання реально треба вирішувати. Що б ви без мене робили? (*Далі до Ад'ютанта*): – Набери банькатога, він хоч і чмо, але позавчора якраз трохи мені в карти програвся. Ігровий борг на "просто так" не списується. (*До Хуярина-Боярина, прицінюючись*): – Що скажеш, замполіте?

Хуярин-Боярин (*спішно й завчено*):

– Просто – дев'яносто, так – четвертак. Це істина. Золота істина, пане командувач. Навчені, проходили.

Фараон бере з руки Ад'ютанта телефон, прикладає до вуха.

Фараон:

– Здрастуй, рідний. Хамон на дроті. Ага. Як ти, очуняв, дороженький? Ага. Рутина, працюємо, не перекладаючи ніг... Питаннячко одне до тебе є пікантне, але не сильно. Ви з тією, куніметницею, далеко вже справу завели? Ага. Ага. Не моя, чортів приданих, то все одно моя. Ага. Але ти ж для мене зможеш то все згорнути? Та ні, нічого-такого... Просто особовий склад має звичку постійно закінчуватися, і саджати розхідники у тюрми – велика розкіш. Хто? З чортячим штабом тільки знайомлюсь, ще нікого й не роз'їбав по-людяному. Зразу треба всіх і кожного окремо роз'їбати, а тоді вже дивитись. Словом, ми власними силами її покараємо. Навіть замордуємо, якщо нам треба буде, і виставимо на позорище, коли щось піде не по-нашому. Ми вміємо, ти в курсі. Чорти сьогодні прийдуть, заберуть її. А з мене – вважай, що ми квиті. Кажу – квиті! Не квиті, а – квиті! Добре, бувай. (*Віддає слухавку, каже Ад'ютанту*): – Замовиш і відправиш банькатома букет квітів. Він недочув, то мабуть, ждатиме.

Хуярин-Боярин покiрно киває, особливо на словах "приданi чорти", Фараон вiддає слухавку Ад'ютанту дає розпорядження Хуярину-Боярину.

Фараон:

– Пошли когось, хай заберуть її з комендатури, i давай до мене. Аж не терпиться глянути на цю мадам. Це ж, мабуть, вся розмальована, в татушках, можу поспорити. Може, вона дійсно вiдьма, як менi донесли, i в неї хвiст? Ти по дорозi не забудь, що я за вас не просто поручився, а особистий борг списав. Тепер усе на твоїй вiдповiдальностi, я би навіть сказав, що банкет – за твій рахунок. Поясни їй толково, що до чого, i нехай буде чемною. У наручниках її до мене, за спиною, щоб не забула, що вона злочинниця. Пiднiмати руку на командира – таке треба присiкати жорстко. Бо скоро на голови повилезять. Все, набридло, їдьмо звiдси.

Фараон догризає кiстку, витирає маснi руки об Хуярина-Боярина. Він дає знак завершення аудiєнцiї загалом. Ад'ютант вивозить тачку з Фараоном зi сцени, придворнi слiдують за ним. Хуярин-Боярин, вдавано смiючись, намагається втримати солiдность, говорить у безпристрасний почт, аж у спини, поки той не щезає.

Хуярин-Боярин:

– Я теж пiсля смаженої курки руки об kota витираю. Щоб йому смачнiше було вилизуватись. В iнтернетi вичитав. Тактична хитрiсть, так сказати. Але ж як сказано: чорти! Це – визнання! Засвiдчення бойової звияги! Матиму за честь! *(Коли всi зникають, роздратовано):* – Тамара-блядь!

Тамара (знизу):

– Слухаю, пане командире!

Хуярин-Боярин:

– Тебе що, тля покусала? Де ти зашнирилась? Ти все записала, що я казав записати?

Тамара:

– Так, пане командире!

Хуярин-Боярин:

– Значить, їдь зараз до комендатури, забери ту дуню заквітчану. Там всi в курсi. Будь з нею лагiдна, по-сестринськи. Скажи, що все добре – тих двох покарали, а її виправдали. I вези сюди. Давай, щоб я не встиг посцяти-сходити, як ти вже тут iз нею стоїш.

Тамара:

– Слухаю, пане командире!

Тамара вибiгає, чути звук автомобiля, який рушає i вiддаляється.

Хуярин-Боярин лишається на верхньому ярусi чекати. Він береться репетирувати емоцiї для подальшої бесiди з Фараоном, мугикаючи собi пiд носа та жестикулюючи. Нетерпляче поглядає на годинник.

Хуярин-Боярин (нервує i чухає там, про що говорить):

– Нi, ну в срацi свербить, чую – не на добре.

Злий Хуярин-Боярин безрезультатно пробує дзвонити Тамарi.

Хуярин-Боярин (*сам собі й у слухавку без відповіді*):

– Ну, таку ж твою мати, га? Тамаро, сучка, хай-но ти тільки приїдеш! Ти в мене одхватиш сьогодні за всі косяки вроздріб і гуртом зразу! Фараоном клянусь! Буде тобі плескала пизда в долоні. О! Записати. (*Шукає на наплічниках – там жодної ручки чи пензля не встромлено*): – От, засада! Такий гарний рядок пропадає... Тамаррра!

Хуярин-Боярин роздосадовано йде зі сцени. На нижній ярус вбігають Тамара за руку з Антоніною. Тамара в піднесеному стані, Антоніна серйозна й сумна.

Антоніна:

– Зачекай! Стий! Куди ми біжимо? Що далі? Далі що?

Тамара (*радісно*):

– Я не знаю! Може – в се-зе-че?

Антоніна:

– Та ми вже в се-зе-че! Це так нюняво і безславно! Самовільне залишення частини, аби свої ж не порвали? Хіба ми для цього йшли? Я ж сама завжди казала, що по своїх стріляти запаadlo, але як мені взагалі їх усіх назвати? Побратими? Майже друзі? Мало коли знаєш, з якого боку підарів ждати. Я краще вже в тюрму! Хоч знатиму за що!

Тамара:

– Ні! Не можна! Ти – герой! Це кожен скаже, хто з тобою ходив на позиції!

Антоніна:

– Де вони, малА? Я кожного разу думала, що ще разок, головне, що серед своїх. А з останнього виходу з реально моїх ніхто не повернувся. І це вже третє коло нових "моїх". Я вже ні з ким не знайомлюся, мені нема за кого й попереживати по-людськи! Повен телефон мертвих контактів! Я сину вислала повну спорягу: бронь, шолом, очі, аптечку, бо він упертий, і скоро я вже його не зможу втримати все одно! То краще хай уже під маминим оком шапочку носить. Я скоро прокляну цей світ! Але чмирити себе нікому не дозволю, повір. І бігати ні від кого не стану. Краще в тюрму. Може, нерви трохи відпочинуть.

Тамара:

– Так не можна! Не можна, щоб такі в тюрмі сиділи! Це ганебно! Я цього не допущу!

Антоніна:

– Як, малА?

Тамара (*все ще щаслива*):

– Я не знаю! Ми щось придумуємо! Ми знайдемо ще людей, зберемося всі разом і... Ми цим усім тварюкам-перевертням повідкушуємо голови!

На сцені з'являється захеканий Авжеж. Тамара показує на нього пальцем: "О!"

Авжеж:

– Ви Старого не бачили? Впертого такого, що в кущі жив.

Антоніна (*показує в іншу сторону сцени*):

– Цього?

На них, усе ще крадькома й озираючись, виходить Старий. Несподівано вткнувся у компанію.

Старий (хитрує):

– О! Гавжежику, а я все видивляюся, де це ти... Думав – не побачу. Побачив. Як не я тебе, то ти мене. Ну, то й добре. Мої вітання, пані. (Чухає потилицю, йому незручно перед Авжежем).

Тамара (до Антоніни):

– От бачиш? Нам не доведеться ховатися! Ми ж не кріпаки якісь, що нас можна в утиль списати чи в карти програти! У нас є права!

Старий:

– О! Якраз хотів спитати, може хто знає. Коли воно так, то як, на вашу думку, є там, над нами згори оте, що всередині людей, тільки велике?

На верхньому ярусі вискакує розтріпаний Хуярин-Боярин, продовжує шукати Тамару, але не бачить того, що відбувається знизу. Він виголошує свої останні фрази.

Хуярин-Боярин:

– Тамаро! Де ти ділася, лярво! Ти мене конкретно підставила! Ти знаєш, що тобі за це буде? Згную на тлінь мерзоту! Запиши це, чуєш? Це рядок і до нового гімну, і до твого некрологу! (Далі – сам собі): – А я-таки несучу могорича і через позавчорашню комісію пробує давати взад, і хай списують мене позавчора. І ставати головою районної спілки ветеранів. Бо за одну чухню посадять, якась друга спливе, а там і по ділу можуть розкрутити. Ой-бляядь! Тамара-Тамара!

Старий:

– І я думаю, що таки нема, їй-бо. Аж на душі полегшало.

Лейтмотивом неголосно звучить тема Звитяги. На нижній, а потім і на горішній ярусі починають виходити Вої – солдати у спорядженні й без. Серед них – знайомі нам герої-Герої. У деяких перемотані червоною матерією голови разом з обличчям, груди; з них звисають багрянні стрічки. Виголошується Фінальний Зойк.

Вой 1:

– Це так зручно – в групах "вотс-ап" чи в "сигналі" особовим складом керувати – накази давати, списки викладати, когось кудись викликати-направляти, недотепно над цим усім флудити. Розлінувалися, що навіть реально "по роботі" розійоби вчиняють в групах. За допомогою мемчиків і листівок. Це поки що не сильно в тік-токах. Чи вже сильно? А як, щоб вийти й сказати: пацани, брехать не стану, як завжди – усім срака, але треба йти? Я на підтримці й зв'язку. Наказ зачитати. Проконтролювати, щоб усе в усіх було, завезти на точку висадки... А не весь час в трусах на ка-ес-пе... (Жартома співає відомий мем, ним дійсно часто вояки герцюють): – В останню путь, в останню путь...

Вой 2:

– Штаб? Виведеться за процентним співвідношенням. По кількості втрат. І якась рота ем-те-зе з ним, бо там зосереджені родичі та потоки. Прибудуть вони з помпезним флером на материнські землі. Всенькі змучені такі, ізгорьовані, їх усі жалітимуть. Мовляв, біднесенські, знов із самісінького передка хлопці повернулися. Так мало. Розмотало батальйон підчисту. А ті тріпатимуть своїми раптово скислими щоками, мовляв, так-так, говоріть це. Усе й усі їм даватимуть. І їм одразу

легшатиме від того, вони зразу почнуть активно соціалізуватися, медіалізуватися. А десяток бойових калік і випадково вцілілих радітимуть, тьху-тьху-тьху, добре, хоч так минулося, я – щастунчик! І умисне, під таке славабогу, пришвидшено забуватимуть свої нещодавні приступи праведного гніву та здуті вени справедливості. Знаючи вже, що це знов до наступного разу, якому вже точно немає місця в житті. І варто зробити усе, аби не... І знову опиняєшся, оговтуєшся в таких точно обставинах, і думаєш – як я міг проґавити той момент, коли треба було щось робити, аби не... І знаєш, добре, що я вирвався з цього маскараду. Бодай якими репутаційними втратами.

Вой 3:

–

Бойовий:

– Ще ця ваша упоротість із язиком! Неселянським і "негавяжим". Як ви досі не можете в'їхати, що це – смерть? Я рефлекторно заточений стріляти в "руцкаю речь"! Знаєш, скільки "сваіх" гине від френдлі-файра? А потім в офіційних каналах "достовірна" інформація, ніби знищили групу ДРГ, які були повністю споряджені в піксель, мали штатну українську зброю і всі як один уміли лепетати гуцільською. Пиздить достовірна інформація! Усі, крім командира групи! Бо нема-блядь коли розбиратися, хто це до мене в окоп заповз – "свой, гаварящій на слабажанском діалекте", чи "свой, праастой руцкай парень із-пад томска"! А ще – хто це в рацію запитує – якийсь "неведамий ліцом камандір", чи "всем ізвестний" підар на перехваті? Почув "сваї", і одразу, з усіх стволів – насипаєш і закидаєш туди, як скажений! І пиздець "слабажанському діалекту"! Бо або ти, або тебе. Це настільки просто, як плюс-мінус. Просто, як завчити кілька потрібних слів. Ждемо свіжої "достовірної" інформації з офіційних каналів.

Вой 4:

– Я? Ні, не боюся. Чого мені боятися, коли я – лише уривки текстів з месенджерів, якихось десь коментарів, переписок, цифрових архівів. Мене ще за другою поїздкою фактурно вбило осколком. Здоровелячою такою чушкою: півголови знесло так рівнесьенько, наче постригтися прийшов. А залишки потім перемісило разом з гімном та клоччями інших пацанів. Наших і минулорічних. Я вже давно-о-о безвісти зниклий! П'ятисотий. Зате статус. *(Сміється)*

Авжеж:

– Коли гине людина, з нею назавжди щезає її Всесвіт. Лишаючи по собі реліктове випромінювання. Воно сріблястою мжичкою розсіюється, холоне й слабне в колінах часу. Але невимовно тужно те спіткати. Коритися, що тебе позбули багатьох прекрасних Всесвітів. Ти гинеш вкотре і вкотре із кожним наступним. Бо існував у них.

Світло гасне. Починають лунати останні куплет і приспів теми Звитяги, драматург полишає текст.